

M. ŞEHMUS GÜZEL

İNEK BAYRAMI

ekitan avocum.com

M. ŞEHMUS GÜZEL

“ İNEK BAYRAMI”

ekitap olarak sunumu : Nisan 2024

Yapıt: M. Şehmus GÜZEL

Teknik yönetmen ve kapak: Ferruh DİNÇKAL

Dizgi : MŞG

İSBN : Belki gelecek. Belki gelmeyecek. Zamana, duruma, gelişmelere bağlı.

Bu yapıtın yayın hakları yazarına aittir.

Kitaptan edinmek için iletişim : Gerekirse. Şimdilik ekitap.ayorum.com deyin, tıklayın, hediyeimizdir.

FAHRİ KİAMİL'İN ANISINA

İÇİNDEKİLER

TAKDİM	7
MAYIS 1982: " İNEK BAYRAMI" YA DA " MÜLKİYE KÜLTÜR, SANAT, GÜLDÜRÜ VE SPOR ŞENLİĞİ"	8
BAYRAM'DAN ŞENLİĞE.....	15
YENİDEN DOĞUŞ	22
YURTIÇİ GEZİSİ.....	23
KAZGAN	25
“TURFANDA CAMURLAR”	26
ŞENLİK'TE.....	27
FERMAN OKUMAK İKTİDARI ALMAK İÇİN	28
AKADEMİK ŞOV	29
KIRKİKİ YIL SONRA	31
ÖNCESİ: 1970'LERDE İNEK BAYRAMI.....	35
SONRASINDA.....	38
KUTLAMALAR VE YASAKLAR.....	39
2016'DA.....	40
İLK DAVA.....	43
2022'DE FİLOZOFLA "İNEKNAME"	43
2023'TE.....	46
ÜLKEDEKİ BASKI REJİMİNİN YANSIMASI.....	47
MÜLKİYELİLER İNEK BAYRAMI YASAĞINI PROTESTO ETTİ: “YAŞASIN MÜLKİYE, KAHROLSUN İSTİBDAT!”	49
İNEK BAYRAMI ÖĞRENCİLERİMİZİNDİR!	50
İKİNCİ DAVANIN İLK DURUŞMASI.....	52

NİSAN VE MAYIS 2024'TE	56
ÇARE	60
<i>MERDİVENLİ SALONDA FERMAN OKUNUYOR: HAZIR MIYIZ?</i>	70
KAYNAKÇA.....	71

TAKDİM

2024'te İnek Bayramı 4 ve 5 Mayıs'ta düzenlenecek. Birkaç günümüz kaldı. Nisan ayında bu öğrenci şenliğinin nasıl kutlanması gerektiği yeniden gündeme girdi. Konuşuldu. Konuşuluyor. Bu satırları yazdığım 19, 20 ve 21 Nisan 2024'te Siyasal Bilgiler Fakültesi dekanlığının şenliğe ilişkin olarak kamuoyuna duyurduğu kısıtlamaları ve yasakları medya organlarında eleştirildi. Eleştiriliyor. Öğrenciler değişik yollardan tepkilerini duyurdular. Bu bağlamda İnek Bayramı'nı dün ve bugün içinde kısaca anlatmalı diyorum. Ocak 2024'ten beri hazırladığım bu metni artık sizlere sunmalıyım.

1982'deki İnek Bayramı'nı kutlama eşgüdüm komitesinin üç öğretim üyesinden biri olarak önce o günlerimizi aktarmak istiyorum, sonra şenliğin dününü ve bugününü. Dediğim gibi kısaca. Çünkü yazılacak daha pek çok şey var. Belki bir gün.

“İnek Bayramı” (İB) ya da 1982'de isimlendirdiğimiz gibi “Mülkiye Kültür, Sanat, Güldürü ve Spor Şenliği” 10-16 Mayıs 1982 tarihleri arasında Siyasal Bilgiler Fakültesi (SBF) ile Basın Yayın Yüksek Okulu (BYYO) binalarında, derslik ve anfilerinde, yakın çevresinde ve Cebeci mahallesinde gerçekleştirildi. Şenlik geniş bir öğrenci kesiminin içten ve candan katılımını sağladı. Basından da büyük bir ilgi gördü.

İlk duyulduğunda istihza ile/alayla karşılanan İnek Bayramı nedir? Ne işe yarıyor? Ne işe yarar? Nereden geliyor? Nereye gidiyor? Tarihi kökenleri nelerdir? Niçin kutlanmıştır? Nasıl bir uğraşlar demetinden oluşmaktadır? Başından neler geçmiştir?

Bu çalışmada öncelikle bizzat içinde yaşadığımız 1982 Şenliği'nden başlayarak, bu sorulara yanıt vermeye çalışacağım.

17 Ocak-21 Nisan 2024

MAYIS 1982: " İNEK BAYRAMI" YA DA “ MÜLKIYE KÜLTÜR, SANAT, GÜLDÜRÜ VE SPOR ŞENLİĞİ”

Uzun bir aradan sonra Mayıs 1982’de, Mülkiye camiasının, Siyasal Bilgiler Fakültesi’nin (SBF), kökleri 1930’ların son yıllarına inen “ İnek Bayramı” isimli eğlenceli gösteriler dizisini yeni bir anlayışla yeniden düzenledik.

Öğrencilerimizin candan katılımı ile. Önceden canlı hazırlıklarıyla. Canla başla çalışmalarımızla. 1982'nin başından itibaren, çoşkulu bir gençlik hamlesiyle, neredeyse sürekli bir yaratmaca, üretmece, yazmaca, çizmece, koşturmaca içine girdik.

O günlerde SBF’de dört yıldan beri öğretim üyesiydim ve SBF Yönetim Kurulu’nun en genç üyesi. SBF Yönetim Kurulu’nca İnek Bayramı’na ilişkin faaliyetleri meraklı, yaratıcı, ilgili öğrencilerimizle birlikte belirlemek, hazırlamak, düzenlemek, yürütmek işi bana bırakıldı.

Bu konularda öğrencilerimize yardımcı olacak yol gösterecek iki öğretim üyesi daha vardı ama onlar bu işe pek sarılmadılar veya sarılmadılar. Can Hamamcı hariç : Öğrencilerimizin “ Yurtiçi Gezisi” programının başında Can Hamamcı vardı : Kırk kadar öğrenci ile bir hafta-on gün uğraşmak o kadar da kolay olmadı.

Üçüncü öğretim üyesinin ismini bugün anımsayamıyorum. Affına sığınıyorum.

O günlerde doçentlik tezimi bitirmek üzereydim. Ankara’da SBF’deki büromda ve Milli Kütüphane’de tozlu sayfalarını soluklayarak 1939-1950 dönemi gazetelerini tarıyor, not alıyor, yazıyordum. Arada bir haftasonlarında İstanbul’a gidip 1940’ların ve 1950’lerin sendikacı liderleriyle, ünlü siyasi liderleriyle uzun söyleşiler yapıyordum. Özetle geceli gündüzlü çalışıyordum, alabildiğine koşturuyordum : Tezimi yazıyordum. Birkaç işi birarada yürütüyordum. Gençlik işte. Otuzbeş yaşındaydım. "Yolun yarısı".

Dekanımız ve “Bababmız” Cevat Geray, yeri doldurulamaz öğretim üyelerimizden “ Baba” Gündüz Ökçün bana desteklerini göstermekten çekinmiyorlardı. Gündüz Ökçün büroma kadar gelip işlerin nasıl yürüdüğünü öğreniyordu, demli bir çay içip sohbet ediyorduk. Aslında ise Şenlik hazırlığı aşamasında bana ve Şenlik işinde emek verenlere, öğrencilerimize ve idari personele desteğini gösteriyordu : Öğrencilerimize, memur takımına, müstahdemlere, çaycılarımıza...

12 Eylül 1982 darbesi günlerindeydik. Yeni kurulan ve askeri rejimin emrindeki Yüksek Öğrenim Kurumu (YÖK) ve hazırladığı yasa tasarısı ile mücadele ediyorduk. Olası işten çıkarmaları önlemeye çabalıyorduk. Cumhuriyet gazetesindeki ve birkaç haftalık ve aylık dergideki demeçlerimiz ve makalelerimizle... Başımıza her şey gelebilirdi. O nedenle olmalı deneyimli hocalarımız bize arka çıkıyorlardı. Onları, bilhassa isimlerini andığım bu iki yiğit hocayı unutmam mümkün değil.

Aynı bağlamda Bölüm başkanımız ve öteden beri "manevi babam" Cahit Talas'ı hemen hemen her gün ziyaret ediyor, Şenlik konusunda konuşuyor, geçmişteki kutlamaları dinliyor, önerilerini

not ediyordum. Örneğin Mülkiye mezunu "eskilerle" Talas'ın tavsiyesi üzerine ilişki kurduk, mezunlarımızın özgeçmişlerini, yaptıklarını ve fotoğraflarını Fakülte binası içindeki duvarlardaki panolarla duyurduk.

Yeri doldurulamaz hocalarımızdan Bahri Savcı ve Fehmi Yavuz ile de Şenlik konusunda sohbet ettik.

Daha sonra Şenlik hazırlayıcısı öğrencilerimiz isimlerini andığım hocalarımızla söyleşi yapıp onların kendi dönemlerinde İnek Bayramı'na ilişkin anılarını, anlatılarını not ettiler. Değişik bölümlerde söyleşilerinden parçaları duyurduk. Yazdık. Yayınladık.

Kadın ve erkek öğrencilerimizin eylemlere candan katılmalarını da unutmam mümkün değil. Öğrencilerimizin katılımlarının boyutları genişleyip, gün geçtikçe Şenlik emekçilerinin sayıları artınca, bir anlamda iş alıp başını gidince, sorumluluğumuz artınca Basın Yayın Yüksek Okulu binasının ikinci katındaki büromun yanındaki geniş çalışma odası İnek Bayramı emekçilerine verildi, geniş masalar, koskocaman duvarlar, sandalyeler ve daha nicesiyle birkaç gün içinde büyük çalışma odası karmakarışık ama yine de kendi içinde düzenli hakiki bir yaratma, yapma-kurma-bozma-yenidenyapma atölyesine dönüverdi: Benim denetimim altında ama tam bağımsız ve gerçekten demokratik bir biçimde hepimiz imece usulü çalışmaya başladık. Ortaklaşa yaratmaya da.

Görev bölümünü öğrencilerimizle birlikte yaptık, işlerin nasıl kotarılacağını birlikte saptadık : 1982'de, aşağıda değineceğim gibi, İnek Bayramı'nda geleneksel uğraşlarımız yanında, zaten var olan tiyatro, halk müziği ve halk oyunları gösterileri de yer alırken, Şenliğimizin sağladığı bir yarar da karikatür, resim, desen, fotoğraf sergilerinin ve şiir dinleti gecesinin de gerçekleştirilmiş olmasıdır. Böylece, bu son uğraşları gerçekleştiren öğrencilerimizin

birbirlerini tanımaları ve yapıtlarını arkadaşlarına, Mülkiye mensuplarına, Cebeci halkına sergilemeleri büyük bir kazanç olmuştur.

İnek Bayramı düzenlenmesi ile birlikte karikatürcülerimiz (Mustafa Kırıcı, İbrahim Tutar, Yaşar Uçar, Mehmet Sobacı, Kadir Aktay, Emin Bebek ve diğerleri), genç ozanlarımız (Salim Gençosman, Canan İçel ve arkadaşları), resim sanatkârlarımız (Gül Demet Balık ve arkadaşları), fotoğraf sanatçılarımız (Hasan Ceylan, Botan Günöz, Hamdi Telli ve diğerleri), Türk sanat müziği korumuz (Nihat Demirkol, Bülent Süslü, Ali Alıç, Hesna Sayın ve arkadaşları) ile gerçekten Şenlik düzenlemede sorumluluk alan gerçek örgütleyiciler, başarılı öğrencilerimiz (İzzet Bilgiç, Şakir Torunlar, Haluk Sayar, Eser Yapıcı, Coşkun Göksu, Gürcan Bulat, Gülseren Gençer, Kemal Demirciler, Asude Evar Ekinci, Vadi Doğan, Hulusi Gülşen, Oğuzhan Gökalep ve diğerleri) ve “gerçek çamurcularımız”, “çamur atmada ustalarımız” (Erdal Batmaz, Yekta Payaslıoğlu, Berk Dicle ve diğerleri) tam anlamı ile dört dörtlük bir uğraş vermiş, gecelerini gündüzlerine katıp büyük bir özveride bulunmuşlardır. İnek Bayramı düzenleme eşgüdüm komisyonunun sorumlu üç öğretim üyesinden biri olarak bu öğrencilerimize bir kez daha teşekkür ediyor ve onlarla birlikte çalışmış olmaktan gurur duyuyorum. Onların sayesinde İnek Bayramı tarihi anlamını ve geleneksel önemini yitirmeden yeni bir biçime dönüştü, biz de ona “ MÜLKİYE KÜLTÜR, SANAT, GÜLDÜRÜ VE SPOR ŞENLİĞİ” ismini layık gördük.

Şenlik süresince SBF ve BYYO binaları sanat üretme fabrikasına dönüştü. Duvarlar değişik konulu panolarla süslendi. Her yeri anlamlı afişler, fermanlar, yazılar kapladı.

Gelen giden meraklı sayısı arttı. Bir gelen bir daha ugradı. Bir daha ugradı. Bir daha... Tiryakiler baş gösterdi: Çay satışı arttı. Yemeyi

ve içmeyi ihmal ettiğimizi gören bayan arkadaşlarımız ev işi sandviç taşıdı. Çayı bizzat demledi... Gazeteler ve gazeteciler ilgi gösterdi. O günlerin gazete ve dergileri taranmaya değer.

Öğrencilerimiz arasında harika tipler, müthiş yaratıcı sanatçılar, hiciv ustaları, şairler, mizah ustaları, karikatürcüler keşfettik. Onlar da birbirini keşfettiler. Az şey mi ?

Sadece bir örnek vereceğim :

Gecesi gelince “ Akademik Şov” Büyük Anfi’de, epey kalabalık “ oyuncu kadrosuyla”, sahneye konuldu. Günlerce çalışmış, en ince ayrıntısına kadar “ oyunu” hazırlamış, hocalarımız için özenle yazdığımız en gırgır takımları, hakiki eleştirileri, kibarca topa tutmaları, yine kibarca takımları sona saklamıştık. Hocalarımız, bir dirhem tedirgin, anfile oturuyor ve tahminen için için düşünüyorladı: “Hangimiz taşlanacak, kimimiz eleştirileceğiz?” Öğretim üyelerinden birçoğu seyre gelmişti : Aklımda kalanlar arasında Cahit Talas, Mümtaz Soysal ve sevgili Yazgülü Aldoğan’ı anmalıyım. Hiçbiri alınmadı. Hiçbiri küsmedi. Darılmadı. Bir kez daha hoşgörü/tolerans ve eleştiri, ölçülü yergi, hak edilmiş övgü birbiriyle iyi geçindi. Mülkiyelilerin ruhundakiler yani.

Anfi tıklım tıklımdı. Neşemiz sınırsız.

O günlerde ve gecelerde havalar yaz havası gibiydi : Anfi dolduğu için içeriye giremeyenler, arkadaşlarının açtığı geniş pencerelerden sarkıtılan siçimlere tutunup, sanki herbiri bir Tarzan, Anfi'ye ulaşmak ve Şov’u izlemek için çabalıyorlardı. Düşüp bir yerlerini kırabilirler endişesiyle anfiye alınabileceklerin en çoğu alındı ve pencereler kapatıldı. Bütün izleyicileri alamadığımız için üzgündük ama başka türlü mümkün değildi maalesef.

Daha sonraki yıllarda da Akademik Şov'un yoğun ilgi gördüğü çok sayıda seyirci tarafından izlendiği biliniyor. Kalan fotoğraflar bunu ispatlıyor. Sanat Aşkı sınırsız.

"Oyuncularımız" maalesef tiyatro dalında kariyer yapamadılar. Ama ülkeye ve yurttaşlarına hizmette kusur etmediler. Hakları yenilmesin. Laf aramızda.

BÜYÜK ANFİDE BİR AKADEMİK ŞOVDAN bir anı

İnek Bayramı süresince derslerin aksatılmamasına özellikle dikkat ettik. Hazırlık çalışmalarına katılan öğrencilerimize “dersten başışıklık”, vb. olanaklar sağlanmadığı gibi, şenlikte yer alan uğraşlardan izleyici ve katılımın çok olacağı tahmin edilenlerin ders saatleri dışında gerçekleştirilmesine özel bir önem verdik.

Bir hafta süren Şenlik sırasında SBF ve BYYO gerçekten tarihi günler yaşadı diyebiliriz. Özellikle, kendi dönemlerinde, değişik nedenlerle İnek Bayramı'nı kutlayamamış mezunlarımızın coşku ve sevinci görülecek nitelikteydi. “Hocam bize unutulmaz günler yaşattınız” diyenleri hiç unutmayacağız.

İnek Bayramı süresince daha geniş kitleler halinde bir araya gelme olanağı bulan öğrencilerimiz yanı sıra öğretim üyeleri, idari personel, mezunlar, öğrenci aileleri ve semt halkından oluşan canlı ve neşeli kitle Mülkiye camiasının genişliğini, etkisini ve gücünü sergilemiştir.

Kanımcı İnek Bayramı'nın kutlanması ardından Mülkiye'de öğrenciler, öğretim üyeleri ve idari personel arasındaki tanışma, dayanışma ve kaynaşma bir kat daha artmış, birkaç ivme daha kazanmıştır.

Öğrencilerimiz, böylece kendi aralarındaki birbirini tanımamayı aşmış, Fakülte'ye ve BYYO'na karşı yabancılaşmayı geniş ölçüde gidermiştir.

Mülkiye camiasında ve Cebeci'de hoşgörü ve anlayış düzeyi artmıştır.

Bu bağlamda Şenlik'in amacına ulaştığını söyleyebiliriz.

Şenlik sırasında ve sonrasında göze en çok çarpan yararlarından biri de ülkemizin o günlerde ve bugün şiddetle gereksinme duyduğu toplumsal barışa, kültür, sanat, güldürü, tiyatro ve spora SBF ve BYYO çapında yapılan katkı olmuştur.

Dileğimiz, gelecek yıllarda da bu hava içinde ve daha canlı, daha zengin Şenlik'lerin gerçekleştirilmesi; bu tür şenliklerin Ankara Üniversitesi düzeyinde, hatta giderek Ankara'daki ve Türkiye'deki üniversitelerarası düzeyde örgütlenmesi; böylece, yüksek

öğrenim gençliği arasında dayanışma, tanışma ve kaynaşmanın sağlanması, toplumsal barışa katkıda bulunulmasıdır.

Bu satırları, Şenlik'in bitişini izleyen günlerde, kırkiki yıl önce Ankara'dayken yazdım, bugün de aynı kanı ve tutumdayım.

Gençlerimizin, öğrencilerimizin kültüre, sanata, güldürüye, edebiyata, toplumsal barışa, seyire, spora, mizaha, hicve (yergiyeye) ve övgüye ihtiyacı var. Bu çok açık.

BAYRAM'DAN ŞENLİĞE

Bilindiği gibi, Mekteb-i Mülkiye, 1859'da İstanbul'da kurulmuş, İstanbul'un Fatih, Aksaray, Yıldız gibi değişik birkaç mahallesindeki binalarda çalışılmış, Kasım 1936'da Ankara'ya taşınarak adı Mustafa Kemal Atatürk'ün isteği doğrultusunda Siyasal Bilgiler Okulu'na çevrilmiş ve 1950 yılında ise SBF olarak Ankara Üniversitesi'ne katılmıştır.

Uzun zaman kendine ait öğrenci yurduyla yatılı okul havası içindeki SBF, ve 1965'ten itibaren BYYO öğrencileri arasında bu yakınlığın yarattığı kaynaşma yalnız okul içinde değil ders saatleri sonrasında da devam etmekteydi. Mülkiye'nin kuruluş amacı anımsanırsa, yatılı okul olma özelliğinin güçlü bir temeli olduğu da ortaya çıkacaktır.

Mülkiye, devlete çağdaş bilgi ve görgü ile donanmış, cumhuriyetçi, laik, uygar, modern, inkılapçı, ilerici memur ve yönetici yetiştirmek amacıyla kurulduğundan, bu amaca koşut olarak okulun yatılı olması, öğrencilerin adeta dışa kapalı bir “seçkin”

adayları grubu biçiminde yetiştirilmesi, oluşturulması klasik osmanlı mantığı içinde değerlendirilmelidir.

İB'nin temelini oluşturan ilk kültürel uğraşlar ve eğlenceler bu yapı içinden ve bu yapıdan dolayı ortaya çıkmıştır.

1982'deki en yaşlı Mülkiyelilerden olan değerli hocamız Bahri Savcı Okul daha İstanbul'dayken kendi aralarında oluşturdukları alaturka bir saz takımı ile düzenledikleri eğlencelerin İnek Bayramı için başlangıç oluşturduğunu belirtmektedir. Bahri Savcı, bu konuda aynen şunları söyledi:

“Okul sıralarındayken -söylemesi ayıp- alaturka bir saz takımımız vardı. Bazı akşamlar bu saz takımı ile eğlenceler yapardık. Mülkiye'nin İnek Bayramı'nın kaynağı bunlardır.” (Görünüm, Sayı: 6, s. 11).

İB sırasında Mayıs 1982'de düzenlenen “ Mezunlarla Söyleşi”de Cahit Talas, İB'nin ilk kez kendileri son sınıf öğrencisi iken, 1937-1938 ders yılında, kutlandığını belirtti.

İB'nin bir şenlik olarak ortaya çıkışı, altındaki nedensellik bağının iyice güçlenmesinden sonraya rastlamaktadır. Bu olgu da Okul'un Ankara'ya taşınması ile ilgilidir. O sıralar yeni yeni gelişmekte olan başkentte eğlence hayatı oldukça sınırlıdır. Toplumsal ilişkiler yok denecek düzeydedir.

Can Dünder'in "Mülkiye Belgeseli" başlıklı dört bölümlük çalışmasında Cahit Kayra bu olguyu, "Okul kupkuru bir binaydı, çölün ortasındaydı. Ankara'da bir-iki pastaneden, bir-iki sinemadan başka şey yoktu." biçiminde açıklıyor. Sonra şunu ekliyor: "Daha sonra yolumuz üstündeki Musik-i Mahalle Mektebi'nin varlığını keşfettik."

Öğrencilerin cıvıl cıvıl, ışıltılı bir İstanbul'dan sonra "kupkuru" ve "sönük" bir Ankara'ya alışmaları epey zaman alacak. İnek Bayramı türü bir eğlence, bir öğrenci bayramı, karnavalı anımsatan bir uğraş bu zaman içinde doğacak, gelişecek, öğrenci yaşantısına bir parçe renk katacaktır. Sadece öğrenci yaşantısına da değil. İlk şenliklerde öğretim üyeleri de katılıyordu.

Böylesi bir şenlik Mülkiye için olduğu kadar Ankara için de yararlı, hayırlı ve mutlu bir olaydı. “Danslı çay”lar, konserler (Kasım 1936'da Bela Bartok Türkiye'yi ziyaret ediyordu, konserler veriyordu, “Halk musikisi nasıl toplanır” başlıklı konferans ta), temsiller, mükemmel bir caz takımı, karagöz, operet, konferanslar, eliş veya resim sergileri, “mektepler arası futbol maçları” (1 Mayıs 1939'da Konservatuar'a karşı maçı Mülkiye 3-0 kazanıyordu örneğin), halkevlerindeki birçok etkinlik yanında Mülkiye öğrencilerinin saz ve söz ustalığı da takdir ediliyordu. Savaş yaklaşınca ve savaş yıllarında, öğrenciler “Yüksek Mekteplerin askeri kampları” programı çerçevesinde yaz dinlencesini savaş ve yöntemleri konularını öğrenerek ve izleyerek geçiriyordu. “Türk kadını Türk erkeği ile silah arkadaşlığını” böyle bir ortamda yaşıyordu. Silah kullanmayı öğreniyordu kadınlar...

1938'de, o yıl mezun olacaklar, Cahit Talas ve Bahri Savcı da dahil, öğretim üyelerine mekteb yemekhaensinde öğle yemeği veriyor; okul müdürü Emin Erişirgil, Ethem Menemencioğlu ve bir öğrenci (22 Mayıs 1938 tarihli Ulus öğrencinin ismini vermemiş) birer konuşma yapıyor...

Evet yemekhane mükemmel. Yemekler masa örtülü masalarda yeniyor. Garsonlar hizmet ediyor. Yemekler ağızınıza layık. Mülkiye öğrencileri “şımartılıyor mu?”.

Yatakhane de mükemmel. Yepyeni bina. Bu binaya 1960'larda “Ankara Hilton” ismi takılacak.

Derslikler, koridorlar mükemmel.

Ama “Ankara sıkıntısı” yine de sürüyor.

Kayra "Ankara Sıkıntısı"nı ve öğrencilerin günlük yaşantılarını, sorumlu müdürü olduğu, ilk sayısı 1938'de yayınlanan Kazan (dikkatinizi rica ediyorum: Kazgan değil henüz) gazetesinde söz ediyor. Bizzat kendisinin öğrenci yaşantısını karikatür çizerek anlatmaya çalıştığını ve yazdığını belirtiyor. İsmi Kazan olan dört sayfalık dergi (mi?) Yeniçerilerin "Kazan Kaldırmak" eyleminden etkilenerek bu isimle anılmış olmalı. Daha sonra Kazgan adı verilecek dergi Mülkiye öğrencilerinin tarihi kökenlerinden başka biridir. (Can Dünder, ortaokul ve/veya lise yıllarımızda çıkardığımız duvar gazetelerimizi anımsatan bu dergi veya gazetenin ilk sayısının kapağını belgeselinde sunuyor. Mümkün olsa da derginin veya gazetenin tümü yayınlanabilse öğrencilerin o günlerdeki yaşamı hakkında toplumsal bilgiler edinebileceğimizi sanıyorum. Bir kaynakta "derginin bazı sayfalarının SBF Fakülte Kurulu Salonu"nda sergilendiği belirtiliyor, ama maalesef henüz derginin tümünü okumuş değilim.)

Başka bir kaynakta Temmuz 1937'de yayın hayatına giren Mülkiye Mektebi Mecmuası'ndan söz ediliyor. 45. Sayıda adını Siyasal Bilgiler olarak değiştiren dergi 76. sayıdan itibaren Siyasi İlimler adını alacaktır.

Epey yüklü bir eğitim görmekte olan SBO öğrencileri bu koşullar içinde bir yerde kendi uğraş ve eğlencelerini bizzat yaratmak gereğini duymuşlar gibi. Öğrenciler arasındaki yazar ve şairler de bu çerçevede kendilerini göstermiştir: Ece Ayhan, Cemal Süreya, Sezai Karakoç, İsmet Özel ve daha nice...

Öğrencilerin "Ankara Sıkıntısını" aşma arzusundan kaynaklanan, toplumsallaşmak gereksiniminden doğan etkinlikler, sınırlı ve

mütevazı eğlenceler, arkadaş topluluklarının saz çalmak ve şarkı söylemek alışkanlıkları 1937-1938 ders yılında olgunlaştırılmış ve o ders yılında, belki 1938'de, Ankara'da, bir “bayram” biçimine dönüştürülmüştür.

Aynı yıllarda şenlik önemli bir özellik daha kazanmıştır. Bahri Savcı'nın 1982'de Şenlik düzenleyicileriyle yaptığı söyleşide belirttiği gibi, 1930'ların son yıllarından başlayarak kutlamalar yalnızca öğrencilere özgü bir uğraş olmaktan çıkmış, bayram okul sınırlarını aşarak Cebeci halkının da katıldığı bir yapıya ulaşmıştır.

Böylece, İB ile artık yukarıda belirtilen dışa kapalılık kırılmış; Çevresiyle etkileşim içinde bulunan, çevresinden bir şeyler alan, çevresine bir şeyler veren bir yapı, açık sisteme özgü uğraşlar demeti oluşturulmuştur. İyi de olmuştur.

"İnek" bir sembol olarak hemen o yıl mı seçildi? Daha sonra mı?

Bu ilginç uğraşlar demeti için “inek” sembolünün seçilmesinin de bu oluşumu haklı çıkaran bir açıklaması olması, sözü edilen değişimin kendiliğinden değil, eğitim düzeni, vb. etkenler dolayısıyla öğrencilerce bilerek gerçekleştirildiğini ortaya koymaktadır. Bahri Savcı, bu konuda şunları söyledi:

“Artık Okul aşılarak Cebeci semti şenliklere sahne oldu. Bir maskot arandı ve sonunda 'inek' de karar kılındı. 'İnek', çalışkan bir öğrenciyi simgelediği gibi, toplumsal olaylarla, dış dünya ile hiç ilgisi olmayan bön bir tipi de anlatıyordu.”

Cemal Mihçioğlu bu konuda şunları belirtiyor:

“1937- 38'lerde karikatürlerle bir inek simgesi yaratıldı. İnekler, dünyanın en verimli, faydalı, sakın ve bazı toplumların kutsal hayvanı olduğundan, çalışkan öğrencilerin en çok benzetileceği bir simge olarak düşünüldü. Böylece bu bayrama İnek Bayramı adı

verildi. Sonra, 1942-43 yıllarında daha da genişletilip tören haline getirildi.”

İnek sözünden “ineklemek” fiili yaratıldı. En çalışkan öğrencilere “inek”, sürekli çalışmalara “ineklemek” dendi. Türkçe zenginleştirildi. İnek Bayramı'nda inekle “Cebeci” turu atılırken ineğin yanında ve en başta en inek öğrenci bulunurdu. En tembel öğrenciye ise ineğin kuyruğunu tutmak kalırdı. Adam olana çok bile!

İB, bu koşullarda o yıllar ve sonrasında Ankara'ya yayılmış, öğrenci, ailesi ve Cebeci halkı ile kutlanır olmuş, yerel ve ulusal basında geniş bir biçimde ilgi ile izlenmiştir.

Örneğin 13 Mayıs 1949 tarihli Ulus sekiz sütun üstünde tüm son sayfasını birçok fotoğraf (sekiz adet) ile İB'ye ayırmıştır:

"Siyasal Bilgiler Okulu ders sonu geleneği" başlıklı ve Selçuk İldem imzalı haber-yazıda İnek Bayramı'nın akışı ayrıntılı bir biçimde anlatılıyor. Hemen başlığın altında şunları okuyabiliyoruz:

"Önde süslü püslü bir inek, arkada kurdelelerle bezenmiş bir horoz, ortada kıvrıla kıvrıla yanıp kül olan bir yılın sermayesi ders notları".

Ders notları kül oluyor, kalanlar ise "Cebeci turuna" çıkıyor... Horoz ne oldu?

Daha sonraki yıllarda "unutulacak" olan "Minder Kavgası" faaliyeti de Ulus'ta anlatılıyor: Son sınıf öğrencilerinin "minder kavgası" eyleminde minderleri (yastıkları olmalı) alt sınıf öğrencilerin yataklarından aşırıdıkları da yazılı. İdari ve Maliye tayfaları tarafından yapılan "kavgadan" sonra Uluslararası Şube öğrencileri "barışı yeniden kurmak için aracılık rolünü" oynuyor... İnanırsanız! Olmazsa 1950'lerin başında Mülkiye'yi bitiren Altan Öymen'in

anlatımını Can Dünder'in belgeselinden izleyebilirsiniz: Görüntülü olarak. Bu da sekiz sütun üstüne.

1960'li yıllara gelindiğinde ise İB'nin anatomisi oldukça değişmiştir. Bu yıllarda kutlanan bayramlarda, bir karnavalı andırır biçimde oluşturulan kortejler ve bunu uzaktan “seyreden” , “izleyici” niteliğinde biraz da alkışlayan Cebecililer vardır artık.

1970'li yıllarda ise bu oluşum daha da hızlanmış; bu dönemde, öğrencilerin bir bölümü kendilerine İB'yi kutlamayı yakıştıramazken, kısa bir süre bayram karnaval havası içinde öğrencilerin diğer bir bölümünce kitleden kopuk olarak kutlanmıştır.

Bu yıllarda kimi kez şenlik yapılmasına izin verilmemiştir,

Daha sonraki yıllarda ise değişik etkileşimler sonucu bayram kutlanamaz olmuştur.

Son yıllarda yeniden yaşanmaya başlanan öğrenci hayatı, öğrencilerimizin kendiliklerinden duydukları “Mülkiyelilik ruhu” ve bir ölçüde de aynı okuldan yıllar önce mezun olmuş, fakat öğrencilik yıllarının anlamlı anılarını unutamamış olan öğretim üyelerinin sağladıkları çağrışımlar İB'nin yeniden kutlanmasında belirleyici olmuştur.

1982'de “MÜLKİYE GELENEKSEL İNEK BAYRAMI. KÜLTÜR, SANAT, GÜLDÜRÜ VE SPOR ŞENLİĞİ” bandroluyla ŞENLİK DÜZENLEYİCİLERİNDEN BİR BÖLÜM SBF girişi önünde

YENİDEN DOĞUŞ

Nitekim uzun yıllardan sonra 3 Aralık 1981’de, Sütunlu Salon'da gerçekleştirilen eski geleneklerimizden I. ve IV. Sınıf öğrencileriyle öğretim üyelerini Tanıştırma Çayımızda, İnek Bayramı’nın kutlanması önerisi bir grup öğrenci tarafından ortaya atılmıştır.

Dekanımız Cevat Geray da zaten 1980-981 ve 1981-1982 ders yıllarının açılış konuşmalarında İB’nin kutlanmasını önermişti.

Mülkiye’nin 4 Aralık 1981’de kutlanan 122. Kuruluş Yıldönümünde bir kez daha yinelenen istek ve bu konuda öğrencilerin gösterdikleri heyecan bayramın bu yıl kutlanması yönündeki fikrin güçlenmesine yol açmıştır.

Her yıl düzenlenen “Mezuniyet Gecesi” için Dekanlığa başvuran öğrenciler, İB’yi de kutlama işini SBF Yönetim Kurulu’nun belirlediği üç öğretim üyesi denetiminde, onlarla birlikte, üstlenmiş, bunlara kısa sürede pek çok öğrenci katılmıştır. Böylece, 40’a yakın veya biraz daha çok şenlik düzenleyicisi Aralık 1981 sonunda işe koyulmuş, Şenliğe giden yolda birçok eylem birbirini izlemiştir:

YURTIÇI GEZİSİ

Bu arada Mülkiye’nin iki geleneği daha canlandırılmıştır: Bunlardan biri geleneksel Yurtiçi Gezisi’dir. Öğrencilerimizin bilgi ve görgülerini arttırmaları, fiilen görevde bulunan yönetici ağabeylerle tanışıp, onların deneyimlerinden yararlanmaları; teorik bilgilerini gerçek yaşamla karşılaştırmaları; bu arada, kendi aralarındaki arkadaşlık bağlarının güçleneceği bir ortamda biraz da eğlenmeleri ve dinlenmeleri amacıyla uzun yıllar boyunca yinelenmiş olan bu tür gezilere, yine uzun bir aradan sonra, 1982’de, Şubat sınavlarından hemen sonra yer verilmiştir.

SBF tarihinde öteden beri yurtiçi ve yurtdışı geziler zaman zaman düzenlenmiştir. 1982’de geçmişle, gelenekselle bir noktada daha köprüler kuruluyordu.

SBF ve BYYO 4. sınıf öğrenci sayılarına göre saptanan kontenjanlara uygun olarak 27 erkek, 13 bayan öğrenci kurayla belirlendi.

18-28 Şubat 1982 arasında 10 gün süren ve Eskişehir, Kütahya, Balıkesir, Bursa, İzmir Aydın, Denizli illeriyle bazı ilçelerini kapsayan gezi süresince hem öğrencilerimizle yönetici ağabeyleri arasında öğretici, kalıcı, anlamlı bağlar kurulmuş, bilgi alışverişi yapılmış, hem de geziye katılan değişik bölümlerden, bir bölümü daha önceden birbirini tanımayan öğrencilerimiz arasında sıkı arkadaşlık bağları örülmüştür.

Geziye katılan BYYO 4. sınıf öğrencilerimizden Çetin Çetiner izlenimlerini “Mülkiye ruhuyla adım adım Anadolu” başlıklı yazısında aktarmaktadır. Görünüm'un 8. sayısında, s. 5'te.

KAZGAN

Canlanan ikinci geleneğimiz de “Kazgan” olmuştur. SBF’de, diğer pek çok fakültede olduğu gibi her ders yılı sonunda çıkarılan yıllık yanında 1974’e dek, o yılın olaylarını, öğrenci-öğretim üyeleri arasındaki ilişkileri mizah yoluyla aktaran, bir anlamda o ders yılının özeleştirisini yapan mizah dergimiz, yani “Kazgan”ımız var olmuştur.

Kazgan İnek Bayramı'nın tamamlayıcısı rolünü üstlenmiştir. Sözlü yanında yazılı olarak ta eleştiri, kültür, sanat, yergi, övgü, güldürü, taşlama, biraz da haşlama Kazgan'da yerini almıştır. Hoşgörü her zaman.

1982'de Kazgan'ın tüm malzemesi öğrencilerle oluşturuldu. Bu amaçla adı “Çamur Kutusu” olan, öğrenci ve öğretim üyelerine ilişkin mizahi eleştiri ve övgülerin, takılmaların ve şakaların, kısaca “çamur”ların atıldığı kutular kullanılırdı. Kazgan-82 için de aynı yol izlendi:

Şubat ayı içinde “Çamur Kutuları”, üzerlerinde ne işe yarayacaklarını belirten açıklamalarla SBF ve BYYO'nun değişik ama epey stratejik köşelerine yerleştirildi. Bir ay sonra açılan kutulardan alınan “turfanda çamurlar” gerçekten ilginçti. Bunların bir bölümü tam anlamı ile birer mizah şaheseriydi.

“TURFANDA CAMURLAR”

İlginç “çamurlar İB sırasında değişik gösterilerde, bu arada “ Akademik Şov”da geniş bir biçimde kullanılmıştır. Bunların pek çoğu Kazgan-82’de de sergilendi. Buraya tadımlık birkaç “ çamuru” aktarmak istiyorum :

İlki SBF 1. sınıf öğrencisi Berk Dicle’den, şöyle:

SBF Dekanı Cevat Geray, basına yaptığı açıklamada uçan dairelerin sırrını çözdüklerini söylemiştir. Geray bu konuda şunları dile getirmiştir: “ Aslında halk arasında uçan daire diye bilinen şeyler uçan daire değil bilakis SBF öğrencileridir. Sınavlara girip de bütün derslerden kalan öğrenciler ateş püskürmekte ve 'Nasıl olur?' diye kızgınlıklarından havaya fırlamaktadırlar.

Ayrıca yuvarlak olmalarının nedeni: Sınıfını geçen öğrencilerin sevinçten dört köşe olduğu gibi dört köşe olmadıklarındandır. İşte halkın uçan daire sandığı şeylerin sırrı budur.”

Ek bir açıklamada bulunan SBF sekreteri Malik Şat ise, “Bazı uçan dairelerin renkli ışıklar saçmalarının nedeninin bunların çok makyaj yapmış kız öğrenciler olmalarından kaynaklandığını” belirtmiştir.

İkincisi ismini açıklamayan bir öğrencimizden.: Öğrencilerin “olanak”, “olasılık”, “seçenek”, “yanıt” gibi sözcükleri günlük dillerine geçirmelerine karşın öğretim elemanlarına, öğretim üyelerine, öğretmenlere hala 'hoca' dediklerini biliyor musunuz? Diye soran öğrencimiz, 'Biliyoruz bilmesine de yine de 'neden acaba?' diye soruyoruz...” diyor.

Bir de ferman okudular

SBF İktisadi İktisadi, YÖK Başkan Yardımcısı İbrahim İnan'ın, öğrencilerle birlikte...

Siyasal Bilgiler Fakültesi'nde "İnek Bayramı" törenle başladı

SBF Dekanı Prof. Dr. Cevat Geray, "Geleneksel İnek Bayramı'nın yeniden kutlanması töreninde, sizler öğrenciliğinizi bizim de hocalığımızı yeniden tatmaya başladık" dedi...

ANKARA, (İhtisat) - Siyasal Bilgiler Fakültesi'nde 13. yüzyıldan itibaren kutlanan "İnek Bayramı" töreni başladı. SBF Dekanı Prof. Dr. Cevat Geray, "Bizim öğrenciliğimizi, hocalığımızı yeniden tatmaya başladık" dedi. Dekan Geray, konuşmasını şöyle sürdürdü:

"Geleneksel 'İnek Bayramı' kutlanarak bu törenle, 13. yüzyıldan itibaren kutlanarak, 4 Aralık'ta gerçekleştirilen törenin...

13. yüzyıldan itibaren kutlanan 'İnek Bayramı' töreni, 13. yüzyıldan itibaren kutlanarak, 4 Aralık'ta gerçekleştirilen törenin...

Makaleyi okuyan, yorumunu da hazırlayan Dekan Prof. Dr. Cevat Geray, törenin bu yılki teması olarak, '4 Aralık'ta gerçekleştirilen törenin...

"Makaleyi okuyan, yorumunu da hazırlayan Dekan Prof. Dr. Cevat Geray, törenin bu yılki teması olarak, '4 Aralık'ta gerçekleştirilen törenin...

ŞENLİK'TE

Yeniden doğan geleneklerin de etkisiyle İB hazırlık çalışmaları hızlandı, şenlik düzenleyicilerine yeni öğrenciler katıldı.

Bu arada, İnek Bayramı'nın yeniden kutlanacağını basın organlarından veya kulaktan duyan mezunlarımızın bu gelişimden duydukları memnuniyeti meslektaşlarımıza, yönetici ve öğrencilerimize yansıtmaları da coşkumuzu artırdı, bize güç kattı.

Hazırlık çalışmaları çerçevesinde bir yandan mezunlarımızın da katkısıyla gösteri programı oluşturulurken öte yandan çamur kutularından çıkan ilk çamurlar ve ünlü mezunlarımızı tanıtan, Okulumuzun tarihçesi, mezunlarımızla söyleşiler ve İB'nin gelişimini, niteliğini anlatan panolar hazırlanarak sergilenirken; öğrencilerimizin geniş katılımları ve katkıları sağlandı.

Panolarda 1860-1981 arası mezunlarımıza yer verilirken,

emekli memur ve hizmetlilerimiz ile çevredeki kahvehanelerin ve lokantaların artık emekli sahip ve garsonları "Hizmetlerini

Unutamayacaklarımız” panosunda sergilenmiştir. Böylece, bir yandan mezunlarımızın ne oldukları ve neler yaptıkları belirtilirken, öte yandan yıllarca kahrımızı çekenlere bir kez daha teşekkür etmek istenmiştir.

Şenlik 10 Mayıs 1982'de Dekanımız Cevat Geray'ın konuşmasıyla açıldı. Gazeteler, “Siyasal Bilgiler Fakültesi'nde 'İnek Bayramı' törenle başladı” diyerek duyurdular:

1982 Şenliği'nde İnek Bayramı eski geleneklerinden olan ferman okuma, çuval yarışı, akademik şov yanında tiyatro, halk müziği, Türk sanat müziği, halk oyunları, yabancı öğrencilerimizin müzik gösterileri, kardeş fakülte ve üniversite öğrencilerinin müzik ve halk oyunları gösterileri, sinema gösterileri ile müzik, sinema üzerine paneller, karikatür üzerine Türkiye'de harikatür pardon pardon karikatür ve mizah denince ilk alka gelenlerden Oğuz Aral ile Fakülte'de yaptığımız söyleşi ve mini futbol ile tavla turnuvalarına yer verildi . Yanılmıyorsam Satranç turnuvası da yapıldı.

FERMAN OKUMAK İKTİDARI ALMAK İÇİN

Ferman okuma, SBF ve BYYO'daki bölümler arasındaki karşılıklı ve kardeşçe rekabeti yansıtan bir gelenektir.

İmparator, padişah, sultan, kral vb fermanlarının okunuşunu karikatürize ederek her bölüm kendi fermanını SBF'deki Merdivenli Salonda “tebasına” büyük bir gürültü, alkış, müzik, bazen davul zurna, “tantana ve şamata” ile duyurur ve diğerlerinin

yuhlarına, takılmalarına “takılmadan”/yüz vermeden fermanını törenle asar.

Fermanda, fermanı okunan bölümün öğretim üyeleri, öğrencileri övülür, erişilmesi nâ-ümkün üstünlüklerinin altı özenle çizilir, diğer bölümlere eleştiri ve sataşmalarla Fakülte'de ve o günlerdeki ayrılmaz parçası BYYO'da egemenlik ilan edilir. Sonraki ferman okunana kadar.

Geniş bir öğrenci kitlesi tarafından izlenen, karşılıklı laf atmalar, sataşmalar ve şakalarla, tezahüratla okunan fermanlardan herkes, memur, hizmetli, Mülkiye camiasının tüm mensupları nasibini alır.

Herkes, bir yerde “bana hangi çamur atılacak, hangi övgü yapılacak” diye biraz merakla, biraz heyecanla bekler; iyi espriler alkışlanırken, kötülerini de izleyicilerden layık oldukları tepkiyi hemen alır.

Bu yapısı ile fermanın okunduğu Merdivenli Salon gerçek bir öğrenci agorasına dönüşür. Ferman okunmadan önce, o esnada ve sonrasında öğrenciler arasında, o samimi ortam içinde azımsanamayacak bir günlük haber ve bilgi alışverişi yapılır, espriler dillerde dolaşır durur. Anılara an-ı-lar eklenir. Kalıcı olacak cinsten.

AKADEMİK ŞOV

Akademik Şov da buna benzer bir geleneğimizdir. Akademik Şov'da, müzikli, şiirli, sazlı-sözlü olarak Mülkiye'deki yaşam yansıtılır; öğretim üyeleri, yöneticiler, memurlar, hizmetliler taklit edilir, öğrencilerin olumlu ya da olumsuz yönleri ve ilginç özellikleri biraz da abartılarak sahneye konur.

Eleştirilen öğretim üyelerinin alındıkları, “ küstükleri” geçmişte olduğu gibi günümüzde de görülmemiştir. Tam tersine, Şov'da eleştirilmek bir anlamda öğrencilerin öğretim üyelerine verdikleri değer, gösterdikleri ilginin bir ölçütüdür sanki.

Daha da önemlisi Şov Mülkiye'nin öğrencisi, öğretim üyesi, personeli ile bir arada eğlendikleri birbirlerini bir de mizahi açıdan gördükleri bir ayna gibidir.

1982'de kutlanan İB'de geleneksel uğraşlarımız yanında, zaten var olan tiyatro, halk müziği ve halk oyunları gösterileri de yer alırken, Şenliğin sağladığı bir yarar da karikatür, resim, fotoğraf sergilerinin ve şiir dinletisinin de gerçekleştirilmiş olmasıdır.

İstanbul'dan davetimizi kırmayıp özel olarak Ankara'ya, SBF'ye gelen Oğuz Aral ile söyleşi öncesinde ve sonrasında, Mülkiyeli ve “çiçeği burnunda” karikatürcülerimizin ilgisi, soruları, eşit eşite konuşmaları epey öğreticiydi. Hakiki şenlik buydu sanıyorum.

Bu türlü çeşitli eylemler, değişik faaliyetler, eğlendirici ve düşündürücü seyirler sayesinde bu uğraşları gerçekleştiren öğrencilerimizin birbirlerini tanımaları ve yapıtlarını arkadaşlarına, öğretim üyelerine ve Mülkiye mensuplarına sergilemeleri büyük bir kazanç olmuştur.

Öteden beri SBF ve BYYO'da tiyatro, halk oyunları (BYYO 1982 AÜ Şenliğinde 2., SBF 3. oldu), halk müziği ve spor (basketbol, voleybol, futbol, yüzme, masa tenisi) uğraşları süregelmiştir. Ama 1982'de sportif faaliyetlerimiz ikinci sırada takıldı kaldı.

Öğrencilerimiz başka eylemler bekliyordu. Spor hele futbol “her yerde yapılmıyor muydu?”

KIRKİKİ YIL SONRA

1982'den 2024'e tam kırkiki yıl geçti. Evet tam kırkiki yıl. Geçen kırkiki yılda 42 İnek Bayramının herbiri tek tek kutlanamadı. Kutlananlar unutulmadı. Aktaracağım. Ama kutlanması gereken, umulan, azulanan kırkiki Şenlik gerçekleştirilemedi.

Kırkiki Akademik Şov sahneye konulamadı.

"İnek" ve inek en başta, kırkiki "Cebeci Turu" atılmadı.

Bölümlerin sayısının artışıyla doğru orantılı bir biçimde hesaplırsak onlarca, yüzlerce ferman yazılmadı. Okunamadı. Tartışılmadı.

Tezahürat, şamata, tantana, hırgür, patırdı, laf atmalar, çamurlar, şakalar oldukları yerde kaldılar.

Bayan öğrenciler hangi delikanlıyla "çıkılmak" istediklerini özgürce gösteremediler. Erkek öğrenciler ne kadar güçlü olduklarını sergileyemediler.

Karikatürler çizilemedi. Çizilenler dosyalarında kaldı. Harikatürler/karikatürler görücüye çıkmadı.

Şiirler yazılmadı. Şiir dinletileri düzenlenemedi.

Şarkı söylenemedi. Her bölgenin kendi türküsü yırlanamadı. Halay çekilemedi.

Bir şeyler eksik kaldı.

Evet bir şeyler eksik kaldı: Tebessümler, gülmeler, tekil veya çoğul neşeler, ikili veya toplu eğlenceler...

19. Yüzyılın ikinci yarısında yola çıkan, 20. yüzyılı düşe kalka geçen, 21. yüzyılın başında tekleyen ama yenilmeyen, en iyi çocuklarını yitiren ama teslim olmayan Mülkiye'nin tarihi gel-gitlerle, git-gellerle doludur: İnek Bayramı da idari yasaklar sonucu, ikinci dünya savaş koşulları nedeniyle, sıkıyönetim vesilesiyle, askeri darbelerin dayatmasıyla ve benzeri siyasi ve/veya toplumsal bunalımlar, krizler sonucu kesintiye uğradı. Kesintiye uğratıldı.

İşte örneğin 1982'de bir kez daha aynı belayla karşılaşıldı: Yeni ders yılının başından, kasım ayından itibaren askeri rejimin emrindeki YÖK ve yönetici kadrosu Mülkiye'yi topa tuttu. Mermi askeri rejimdendi. Sarı zarf ve sarı yarım kağıtlar da. Mermi de kağıt ta zarf ta boldu. İhbarcılar kemik yalamak için birbirinin ayaklarını eziyordu.

Mülkiye'de yaz günü "laci"leri çekmiş, bakanlık teklifi bekleyenler bürolarında sigara üstüne sigara içiyor, "Devlet-Kuşu"nun başlarına konmasını sabırla veya sabırsızlıkla bekliyorlardı. Ya sabır!

Bekleyiş amansızdı. Hele Mümtaz Soysal'la: Lacileri çekmişlerden birine, " Nerdesin yahu, biraz önce seni bir albay arıyordu" deyip kendi kendine bakan adayının geç saate kadar bürosunda bekletilmesi az "işletme"mi? Mümtaz Baba bunu anlatıyor ve kibarca gülüyor. Can DüNDAR'ın belgeselinde bu keyifli anı canlı olarak izleyebilirsiniz. Mümtaz Baba'dan pek beklenmez diyeceksiniz ama o günlerde "orta oyunu" o kadar komik ve kabaymış ki O da bu oyuna katkı olsun diye bu faaliyeti gerçekleştirmiş olmalı. "İşletme" Mülkiye'nin ADN'inde vardır desem yanlış yapmış olmam.

Evet bu kez YÖK'ün Mülkiye'ye saldırısı en somut ve en illegal biçimiyle 5 Kasım 1982'de sahnelendi:

SBF'den genç, çalışkan, öğrencilerce sevilen öğretim üyelerinden Haluk Gerger, Baskın Oran, Tülin Öngen-Hoşgör ve bendeniz kulunuz malum sarı zarfın içindeki yarım sayfa boyundaki sarı kağıtta yazdığına göre, "görülen lüzum üzerine" görevlerimizden uzaklaştırılıyorduk: 6 Kasım 1982 tarihli günlük gazetelerin birkaçında sarı haber yayınlandı. O günlerde, "Osmanlı İmparatorluğu'nda 1908 Grevleri" başlıklı bilimsel bir araştırma için Eylül 1982'den beri altı aylığına Paris'teydim, anamın ve kardeşlerimin telefonu sayesinde sarı haber tez ulaştı.

Öküz altında buzağı aranmaz ama yine de yapamayacağım: 5 Kasımın Mülkiye tarihinde bir önemi daha var, haydi merakınızı gidereyim:

Mekteb-Mülkiye İstanbul'u 5 Kasım 1936'da 500 kadar öğrenci, öğretmen ve personeliyle özel bir trenle terketmiştir ve bir günlük tren yolculuğundan sonra 6 Kasım 1936'da Ankara'ya varmıştır. Gar'dan önce Ulus Meydanı'na sonra Cebeci'ye gidilmiştir. O yıl ders yılı 12 Kasımda başlayacaktır.

5 ve 6 Kasım 1936 tarihli günlük gazeteler "Mülkiye geldi", "Mülkiyemiz hoş geldin" başlıklı haberlerle öğrencilere, öğretmenlerine ve idari personele çok sıcak davranmıştır, 1982'de görevden alınanlara karşı ilgi ise enaz düzeydedir. Ya da sıfırdır. Kader!

Görevden almalar üzerine kimi namuslu öğretim üyesi meslektaşımız istifayı bastı. Kimi ise uslu uslu sıranın kendilerine gelmesini beklediler. Bu konuda ekitap.ayorum.com sitemizde hediye olarak sunduğumuz YÖK Dosyası başlıklı ekitabıma bakılabilir.

Daha önce Eylül 1982'de Cevat Geray dekanlıktan alınmış yerine "Bodrum'a tatile bile birlikte gidilemezler"den Necdet Serin

atanmıştır. Mülkiye artık tamamen hedef tahtasına çevrilmiştir. Fakülte hapisaneye dönmüştür. Öğrencilerimiz bir an önce diplomayı alıp buradan uzaklaşmak işine öncelik vermiş. Kalan öğretim üyeleri, olan-bitenleri sineye çekmiş, kimi göbek atmış, kimi "köprüyü geçerken Necdet'e dayı" demeli yaklaşımını benimsemiş. Herşey çoluk-çocuklarına bakabilmek, eve ekmek götürebilmek için. Bu da kader!

Fakülte'deki bu hava ve ülkedeki genel baskıcı rejim artık İnek Bayramı'na yer bırakmıyordu. İnek'in Cebeci'de yeniden tur atabilmesi için aradan uzun yılların geçmesi gerekecek:

Zaman geçti. Geçen zaman içinde İnek Bayramı olanaklar elverdikçe ve herşeye rağmen düşe kalka olsa da düzenlendi. Eski gelenekler küllerinden diriltildiler. Mülkiye “helal süt emmiş” çocukları sayesinde, yeniden yapılanmaya, yeniden geçmişiyile ilişkilerini kurmaya başladı.

Bu işte, bu yeniden doğuşun gerçekleşmesinde Mülkiyeliler Birliği Derneği'nin, onurlu yöneticilerinin, Mülkiye Dergisi'nin ve cesur mezunlarının mücadelesi, mücadele edenlere sürekli katkısı yadsınamaz.

Burada kısaca, 21. yüzyılın ilk yıllarında, ilk çeyreğinde, İnek Bayramı'nın nasıl kutlanabildiğini, ne tür baskı, yasaklama, sınırlama ve korkutmalarla düzenlenmesinin engellenmek istendiğini, kimi kez Şenliği düzenleyen öğrenciler hakkında dava bile açıldığını anlatabilmek üzere ibret olsun diye dönemin günlük gazetelerinin birkaçından kısaltarak şu haberleri aktarmak istiyorum:

ÖNCESİ: 1970'LERDE İNEK BAYRAMI

Okulun geleneğinde, İstanbul'da Yıldız'dan beri gelen, özellikle yatılılıktan ve radyonun bile çok az olduğu, TELEVİZYONUN henüz yatak odalarımıza kadar giremedikleri o yıllardaki eğlence ve boş vakit geçirme imkanı azlığından kaynaklanan, öğrencilerin kendi aralarında mütevazı müzik grupları oluşturarak eğlence tertiplenmeleri Ankara'da da sürdü: İstanbul'a göre bu tür imkanların daha az olduğu Ankara'da, çoğu yatılı, sıkı bir disiplin altında yüklü bir eğitim görmekte olan öğrenciler, eskiden beri süregelen müzikli eğlenceleri 1937 yılından itibaren düzenli hale getirmişlerdir. Bir anlamda "kurumsallaştırmışlardır." Öğrencilerin bir ineği aralarına alarak ilginç kıyafetlerle sokaklarda

dolaşmaları Ankara halkının da, bilhassa Cebecililerin ilgisini çekmiştir.

Siyasal Bilgiler Okulu, öğrencileri ve yakın çevresiyle birlikte Bayramı en iyi biçimde kutlamayı başarıyordu...

Ankara'da dönemin tek partisi CHP'nin yayın organı Ulus başta, yerel basın Mülkiye'deki her faaliyete özel bir haber olarak yer verdiği gibi İnek Bayramı'na da gereken ilgiyi göstermiştir.

Zamanla karnavalsal özelliği bir parça törpülenen, bir anlamda kısmen bile olsa "ciddileşen" İnek Bayramı bir mezuniyet şenliği niteliği de kazanarak iki, üç bazen dört gün sürüyordu.

Bu yapı içinde bölümlerin fermanının okunması zaman içinde özel bir önem kazandı ve fermanların okunduğu Merdivenli Salon gerçek bir öğrenci agorasına dönüştü. Burada öğretim üyeleri de eleştiriliyordu. Öğrenciler de. İdari personelden memurlar da. Dünyanın ve ülkemizin ciddi toplumsal, ekonomik ve siyasi sorunları da gündeme getiriliyordu. Böylece öğrencilerin söz hakkı somut bir biçimde sergileniyordu. Orada aynı zamanda özgür bir fikir ortamı yaratılmış oluyordu.

1970'li yıllara doğru oyun ve skeçlerden oluşan geceler de düzenlendi.

Mezuniyet balosu da zamanla şenliğin bir parçası oldu.

Mayıs 1960'da İnek Bayramı kutlanamadı. Öğrencilerin Ankara, İstanbul ve diğer kentlerdeki dev gösterilerinin peşinden gelen 27 Mayıs 1960 askeri darbesi buna olanak vermedi. Ayla Kutlu. "Mülkiye Belgeseli"nde, Can Dündar'la söyleşisinde, İnek Bayramı'nı nasıl kutlayamadıklarına kısaca değiniyor.

İnek Bayramı 1963'e 15-21 Nisanda kutlandı.

1969'da 8-10 Mayıs'ta kutlandı.

1971'den 1980'e kadar kutlan(a)madı.

1960'ların sonunda ve 1970'li yılların başında devrimci öğrenci grupları, daha çok sıradan bir karnavalı çağrıştıran, oldukça laubali böylesi türde bir şenliği yersiz ve yakışsız ve "züppe işi" gibi buldukları için İnek Bayramı'nın kutlanması belli bir süre askıya alındı.

1981'de yasaklandı.

1982'de, yukarıda ayrıntılı bir biçimde yazdığım gibi, yeni bir anlayışla ve değişik bir yapılanma ile ve epey ilginç bir içerik ve geniş çaplı katılımı, "Mülkiye Geleneksel İnek Bayramı: Kültür, Sanat, Spor ve Güldürü Şenliği" adı altında görkemli bir şekilde kutlandı. Biraz önce gördüğümüz gibi, karnaval yapısı yerine bu formülün etkili olacağını sanıyor ve umuyorduk. Yanılmadık. Sonraki İnek Bayramlarında 1982'nin belki bir parça etkisi oldu, ama benzeri veya tekrarı bir daha olmadı...

Daha sonraki dönemlerde tatsız siyasi hava, cinayetler, saldırılar ve ülkedeki istikrarsız iktidarlar zamanında İnek Bayramı uzun süre kutlan(a)maz oldu.

2011'de İnek Bayramı'nı düzenleyen öğrenciler hakkında idari soruşturma açıldı. Soruşturma on yıl sürdü. Belasız sonuçlandı. Yaşasın gençlik!

İMAM SESLENİYOR/"duasını" okuyor, İNEK ŞAŞKIN

SONRASINDA

Evrensel gazetesinde "Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi öğrencisi" imzalı "Bir mülkiye geleneği: İnek Bayramı" başlıklı makaleyi, 2016'dan 2022'ye kadarki İnek Bayramlarını anlamak için bir parça kısaltarak burada aktarıyorum: (Evrensel, 18 Mayıs 2022) :

İnek Bayramı, Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesinde veya diğer adıyla Mülkiye'de, 1930'lardan beri kutlanmakta olan ve öğrenciler tarafından hazırlanan bir şenliktir. (...) Şenlik geleneksel bir hale gelmiş hatta kampüsün dışına çıkarak Cebeci halkının da katıldığı bir etkinliğe dönüşmüştür. Bu şekilde İnek Bayramı, izleyiciler ve kortejler halinde kutlanmaya başlamıştır.

Yürüyüşün yanında spor turnuvaları, konserler de kutlamaların içindedir. İnek Bayramı’nı özel ve bu kadar önemli kılan tarafı ise İnek Duası ile bölümlerin yazdığı ve okuduğu fermanlardır. Dua, imam kostümlü bir öğrenci tarafından okunur. Fermanlar küçük bir mizansen ile okunur.

Duanın ve bölüm fermanlarının içeriği, genellikle ülke gündemine dair olmak üzere güncel duruma ve okul içindeki olaylara dönük eleştirilerdir. Öğrenciler bu olaylara karşı tepkilerini genelde hicivle dile getirirler.

İnek Bayramı bu açıdan öğrencilerin sözlerini açıkça ve özgürce söyleyebildikleri bir alan yaratmasıyla da önem kazanıyor: Özellikle devlete memur yetiştirme amacıyla kurulan ve bürokrasi mantığıyla hareket eden bir kurumda hiyerarşi gözetmeksizin düşüncelerini ifade edebilmek, öğrencilerin söz hakkı açısından büyük önem taşır.

KUTLAMALAR VE YASAKLAR

İnek Bayramı kutlamaları, farklı dönemlerin olayları ve baskılar yüzünden gerek yasaklandığı gerek sansüre uğradığı için her zaman istikrarlı biçimde ilerleyemedi.

Şimdilerde ise, daha önceki yıllarda yaklaşık bir hafta sürmekte olan İnek Bayramı’nın süresi kısaltılmış ve iki güne düşürülmüştür.

Öğrenciler dışındaki halkın katılımı yasaklanmış, hatta mezun öğrencilerin dahi bu vesileyle fakülteye girmesi kısıtlanmıştır.

Böylece İnek Bayramı, özüne aykırı bir biçimde, birçok açıdan daraltılmıştır.

2016'DA

2016'da Mülkiye "İmamı"nın, "İnek Duası" okuduğu görüntüler sosyal medyada gündem olmuştur. Muhafazakâr kesim, haksız bir şekilde, "dini ve kutsal değerlerle alay edildiğini" öne sürerek bu duruma tutarsız bir biçimde tepki göstermiştir. Bunun üzerine o zamanki Ankara Üniversitesi rektörü, kutlamaları yasaklama kararı almıştır.

Ancak bu yasağa rağmen İnek Bayramı kutlamaları devam etmiştir.

Odatv.com sitesinin verdiği “2016 yılı İnek Bayramı Programını” burada aynen sunuyorum:

Bu yıl konserler programa dahil edilmedi. Buna gerekçe olarak ise "ülkede yaşanan ve kaosa varan olaylar" gösterildi. Bu senelik yas havasında geçirilmesi planlanan etkinlikte spor organizasyonları, turnuvalar, söyleşiler ve şiir dinletileri yapılacak.

İnek Bayramı'nın en çok beklenen günü ise 5 Mayıs Perşembe günü olacak. O gün sabah saat 10.00'da inek duası ile başlayacak

etkinlikler, inek yürüyüşü, işletme fermanı, uluslar fermanı ve çalışma ekonomisi fermanıyla sürecek.

İşte İnek Bayramı 2016'nın tüm programı...

2 MAYIS PAZARTESİ

12:00 - 19:00 Basketbol ve voleybol turnuvaları (spor salonu)

14:00 4 kuşak Mülkiye konferansı (Aziz Köklü Anfisi)

3 MAYIS SALI

11:30 Satranç turnuvası (Mülkiye şeref salonu)

12:00 - 19:00 Basketbol ve voleybol turnuvaları (spor salonu)

14:00 Nermin Abadan Unat'la Mülkiye ve mülkiyelilik üzerine söyleşi (Aziz Köklü Anfisi)

18:00 Mülkiye şiir topluluğunun şiir dinletisi (Aziz Köklü Anfisi)

4 MAYIS ÇARŞAMBA

12:00 Basketbol ve voleybol turnuvaları (spor salonu)

14:00 Karikatürist Bülent Arabacıoğlu ile söyleşi (Aziz Köklü Anfisi)

19:00 Mülkiye Türk halk müziği topluluğu konseri (Aziz Köklü Anfisi)

5 MAYIS PERŞEMBE

10:00 İnek duası

12:00 İnek yürüyüşü

13:00 İşletme fermanı

14:45 Uluslar fermanı

16:30 Çalışma ekonomisi fermanı

19:00 PROGRAM BİTİŞ

6 MAYIS CUMA

13:30 Maliye fermanı

15:15 İktisat fermanı

17:00 Kamu fermanı

19:00 Çamurlar

20:00 **PROGRAM BİTİŞ**

Odatv.com

İLK DAVA

“İnek Bayramı”, ilk kez 2016'da davalık oldu. 2016'daki “İnek Bayram”ında “dua” okuyan “temsili imam” Mehmet Can Tan hakkında bir yıl sonra “halkın bir kesiminin benimsediği dini değerleri alenen aşağılama” suçlamasıyla dava açıldı.

İki yıl süren dava sonunda Tan'ın beraatine karar verildi. Savcılık tarafından beraat kararına yapılan itiraz, 2022 yılında istinaf mahkemesi tarafından reddedildi. Böylece beraat kararı kesinleşti.

2022'DE FİLOZOFLA "İNEKNAME"

2020-2021 yıllarında pandemi yüzünden okulların online eğitim vermesi nedeniyle İnek Bayramı yapılamamıştır.

Son yıllarda imamın "sahneye çıkması" ve "duayı" okuması yasaklandığı için imamın yerini filozof almış ve İnek Duası'nın adı "İnekname" olarak değiştirilmiştir.

2022'de İnek Bayramı, 12-13 Mayıs tarihlerinde kutlandı. Kalabalık ve coşkulu bir katılımıla.

Duanın ve bölüm fermanlarının içeriğinde kadınların, LGBTİ'lerin, gençlerin, mültecilerin sorunlarından ve bu sorunların yönetimle, sistemle ilgili olduğundan bahsedildi. Emperyalist ülkelerin çıkarları uğruna dayatılan savaşların dünyada yarattığı yıkımlardan, tek adam rejiminden, burjuva muhalefetten, hukukun ve eğitimin yozlaşmasından sözedildi, barış akademisyenleri anıldı.

Siyasal Bilgiler Fakültesi'nin seçilmiş değil atanmış dekanı, baskıcı yönetimi dolayısıyla eleştirildi. İmam'ın sahneye çıktığını gören SBF'nin atanmış dekanı salonu terk etti. (...)

Dua kısmında hicvin, mizahın ve ifade özgürlüğünün öne çıkarılması bu bayramın sadece festival veya kutlamadan ibaret olmadığına işaret ediyor.

Bayramın ikinci gününde ise öğrencilerin coşkusuna karşılık Mülkiye'nin geleneğini ve geleceğini tahrip etmeye çalışan gerici kesimler, sosyal medyada yürüttükleri linç hamlelerini fakültenin önünde toplanmaya yönelterek bayramı yok saymaya çalıştılar. (...)

Kampüs önünde yapılan açıklamanın üzerinden iki gün sonra Rektörlük "fakültemiz ve üniversitemiz ilkeleri ile bağdaşmayan ve asla tasvip edilemeyecek" diye andığı İnek Bayramı'nın karşısına disiplin soruşturmasını ve adli işlemleri çıkardı.

Oysa Siyasal Bilgiler Fakültesinin ilkeleri; öğrencilerin sorunlarına karşı çıkardığı ortak sesinde, memleketin gidişatına sessiz kalmayan gençlerin taleplerinde var olur.

İnek Bayramı yıllardır, (...) birçok problemi paylaşan öğrencilerin sözünü söyleyebildiği bir yer olmaya devam ediyor.

2023'TE

Burada Ankara Üniversitesi'nden Hümeýra Hannarici'nin, künyesini kaynakçada sunduđum, makalesini biraz kısaltarak aktarıyorum:

Geçen sene bu vakitler dergimizde “Bir Mülkiye Geleneği: İnek Bayramı” başlıklı bir yazı yer almıştı. Bugün de İnek Bayramı hakkında kaleme alınan bu yazının içeriği bölümlerin okuduğu fermanların, İnek Duası'nın, bayramdaki birlik ruhunun yansıttıkları olması gerekirken alınan yasak kararıyla geçen senekinden farklı bir yazıya dönüştü.

Siyasal Bilgiler Fakültesi Dekanı'nın, İnek Bayramı'nın kutlanması durumunda öğrencilerin can güvenliğinin sağlan(a)mayacağını, her türlü saldırı olabileceği açıklaması açıkça bir iptal kararı olmasa dahi öğrencileri iptal kararı almaya zorlayan tek faktördür.

İnek Bayramı'nın iptali kararının ardından 16 Mayıs günü, biçimi itibariyle İnek Bayramı'na yapılan yasak kararını protesto eden bir mizansen planlandı. Ancak dekanlığın, güvenlik amirlerinin ve polisin baskısı sonucu protesto engellendi. Polisler öğrencilerin okulu boşaltmasını sağlamaya çalışırken tüm bölümlerle toplu fotoğraf çekildi ve alkışlı protesto gerçekleştirildi. Hemen ardından Mülkiye Marşı'nın okunduğu bu protesto tepki göstermenin bir biçimi oldu.

ÜLKEDEKİ BASKI REJİMİNİN YANSIMASI

Sabahın erken saatlerinde okulda toplanmaya başladığımız andan itibaren hevesli ve coşkulu olan kitle vakit geçtikçe polislerin bahçeyi ablukaya almasıyla hem o coşkuyu kaybetti hem de kaygılanmaya başladı.

Öğrenciler olarak bayramın iptali kararını protesto ederken bunun tek adam rejimi ve onun üniversitelerdeki karşılığı olan rektörler tarafından desteklenmeyeceğinin bilincindeydik. SBF’deki öğrenci mücadelesi, AKP iktidarı boyunca sürdürdüğü örgütlülüğü ve mücadeleyi terörize etme tavrından azade değil.

2017’den beri sistematik olarak gerçekleşen yasaklarla, 2018 yılında fiili olarak yasaklanan ÖTK (Öğrenci Temsil Kurulu) seçimleri, topluluk etkinliklerinin yasaklanması ve düzenlenen her öğrenci eylemine polis müdahaleleriyle hem öğrencilerin birlikte karar alabildiği mekanizmaların tasfiye edilmesi hem de mücadelenin terörize edilmesi amaçlandı.

Yıl boyu yaşananları dile getirdiğimiz, kampüsümüze, atanmış rektöre ve atanmış dekana karşı eleştirileri için okulun kapılarını gerek dinci-gerici gruplara, gerek kolluk kuvvetlerine açacağını belirtmesi bayram bileşenlerinin oy çokluğuyla İnek Bayramı’nın iptal edilmesi kararı almasına sebep olmuştur. Dekanın (...) İnek Bayramı’nı yasaklanması da ülkedeki baskı rejiminin bir yansıması.

Üniversite etkinlikleri yalnızca öğrencilerin eğlenmesi istenmediği için değil aynı zamanda yan yana gelmemizi engellemek amacıyla yasaklanıyor.

(...)

Ancak biz biliyoruz ki geniş bir öğrenci mücadelesi yalnızca bugünümüz için değil geleceğimiz için de gerekli. Bugünkü haklarımız, söz söyleyebildiğimiz alanlar ve geleceğimiz için bulunduğumuz her alanda olduğu gibi üniversitelerde de mücadeleyi sürdürmeliyiz. İnek Bayramı'nı düşündüğümüzde de tüm öğrencilerin bayramın bir bileşeni olarak hareket etmesi yalnızca bayramın gerçekleşmesinin değil fakültede geniş bir öğrenci birliği kurmanın da zeminini hazırlayacaktır.

(...)

Tek adam rejiminin bu baskıları yalnızca Mülkiye'ye ve İnek Bayramı'na yönelik değil.

ODTÜ'de Bahar Şenliği'nin iptali, Boğaziçi Üniversitesi'ndeki toplulukların kapatılması ve etkinliklerinin yasaklanması, Mülkiye'de İnek Bayramı'nın iptali kararları birbirlerinden bağımsız kararlar değildir.

Öğrencilerin yan yana gelip ses çıkardığı, ürettiği her alana yönelik saldırılar üniversitelerde şenlik yasakları, topluluk etkinliklerinin yasaklanması, forumlara getirilen engeller olarak karşımıza çıkıyor.

İktidarın yıllardır süren saldırılarının önüne geçmenin yoluysa kitlesel öğrenci birlikleri kurarak geniş bir öğrenci mücadelesi örgütlemekten geçiyor.

Burada esas belirleyici olan bizim gerek İnek Bayramı'na saldırılar karşısında, gerek gelecek diğer saldırılar karşısında bugünden başlayarak vereceğimiz mücadele olacaktır.

Bugün İnek Bayramı'nın iptaline karşı bir protestonun dahi gerçekleştirilememesi biz Mülkiye öğrencilerine, haklarımıza yapılacak diğer saldırılara karşı ferman ekiplerinin ve Festival

Komitesi'nin ötesinde daha geniş öğrenci birlikleri kurma gerekliliğini gösteriyor.

Tek adam rejiminin tüm yasakları karşısında özgür, özerk ve demokratik üniversiteler için mücadele etmenin aciliyeti bugün daha fazla. Çünkü mücadele etmediğimiz her an bizi geleceğimizi kazanmaktan uzaklaştırır.

MÜLKİYELİLER İNEK BAYRAMI YASAĞINI PROTESTO ETTİ: “YAŞASIN MÜLKİYE, KAHROLSUN İSTİBDAT!”

15 Haziran 2023'te Mülkiyeliler, İnek Bayramı yasağını protesto etti: Yaşasın Mülkiye, kahROLSun istibdat".

Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi'nde İnek Bayramı Rektörlük tarafından "padişah mizanseni" gerekçe gösterilerek yasaklandı. “Yaşasın Mülkiye, kahROLSun istibdat” sloganları atan öğrenciler duruma tepki gösterdi.

Rektörlük tarafından güvenlik gerekçesiyle yaptırılmayan İnek Bayramı için öğrenciler fakülte bahçesinde bir araya geldi. Bölümlerin ferman ekipleri tarafından hazırlanan metinlerle İmam yerine Padişah mizansenin olduğu protestolar planlandı.

Padişah mizanseni nedeniyle Rektörlük tarafından kutlamaya izin verilmezken fakülte dışında İslamcı grupların saldırması durumunda güvenliğin de sağlanılamayacağı ifade edildi.

Öğrenciler önce bölümleriyle alkışlı protestolar gerçekleştirdi. "Yaşasın Mülkiye, kahrolsun istibdat" sloganları atan öğrenciler bir araya gelerek Mülkiye Marşı ve çeşitli besteler söyleyerek tepki gösterdiler.

İNEK BAYRAMI ÖĞRENCİLERİMİZİNDİR!

2 Haziran 2023'te Mülkiyeliler Birliği Yönetim Kurulu "İNEK BAYRAMI ÖĞRENCİLERİMİZİNDİR! " başlıklı metinle 2022'deki İnek Bayramı düzenleyicisi dokuz öğrenci aleyhine açılan davayı protesto etmiştir. Aynen aktarıyorum:

164 yıllık Mülkiye'nin 85 yıllık köklü bir geleneğidir İnek Bayramı.

Bir öğrenci festivalinin veya bahar şenliğinin ötesinde, bir demokrasi sembolüdür. Mülkiye öğrencilerinin sadece bir dönemin yükünü eğlenerek attığı bir buluşma değil, kendilerini hicivle, mizahla, eleştirel aklın en yaratıcı temsilleriyle toplumsal alanda yeniden kurdukları bir bayramdır.

Özellikle 2016'dan beri İnek Bayramı'nın üstüne iktidarın, Ankara Üniversitesi Rektörlüğü'nün ve aslında öğrencilerinin yanında olması beklenen ama bu beklentiye hep boşa çıkaran Siyasal Bilgiler Fakültesi Dekanlığı'nın gölgesi düşmektedir. (...)

İnek Bayramı'nı 'güvenliğinizi sağlayamam' gerekçesiyle yasaklamak, ne yazık ki öğrencilerimizin Dekanlık tarafından tehdit edildiği anlamına gelmektedir. Bir fakülte öğrencilerinin güvenliğini sağlamaktan mesuldür. İnek Bayramı'nı yasaklamak, Rektörlüğün, öğrencilerin ve mezunların bir araya gelmesini

engelleyerek muhalefeti engelleme derdini, iktidarın İnek Bayramı'na yönelik algı operasyonunu, Mülkiye öğrencilerinin "tehdit unsuru" olarak kodlanmasını kabul etmektir. Ardında yatan asıl neden birbirine eklenen bu iktidar bloklarının ifade özgürlüğünden, eleştiriden, protestodan ve en nihayetinde en çok kahkahadan korkmasıdır.

Mülkiyeliler Birliği Yönetim Kurulu olarak Dekan ile yaptığımız görüşmeden maalesef bir sonuç alınamamıştır. Hem Dekan ile görüşmemizde hem İnek Bayramı'nın asli unsurları olan öğrencilerimizle ve İnek Bayramı'nı büyük emeklerle organize eden temsilcilerle yaptığımız görüşmelerde duyduklarımız ise bizi şaşırtmamış, ancak öğrencilerimiz adına üzmüştür.

Dekan, "güvenliği sağlama yükümlülüğünün olmadığını", İnek Bayramı'nın Haziran ayına ertelenmesini önceden yapılan birçok görüşmede sözlü olarak onaylamış olmasına rağmen bu sözünü kabul etmediğini beyan etmiş, bir başka engel olarak akademik takvimin yoğunluğunu öne sürmüş ve 'imam'ın çıkmasına kesinlikle karşı olduğunu belirtmiştir.

2023 İnek Bayramı sürecine dair her zaman olduğu gibi her koşulda öğrencilerimizin yanında olduğumuzu ve geleneğimizin savunucusu olacağımızı camiamıza ve öğrencilerimize tekrar ilan etmek isteriz. İnek Bayramı Dekanlık makamının değil öğrencilerimizindir!

(...)

Mülkiyeliler Birliği Yönetim Kurulu".

İKİNCİ DAVANIN İLK DURUŞMASI

İnek Bayramı'na ilişkin ikinci davanın ilk duruşması 21 Aralık 2023'te Ankara'da yapıldı. Dava 14 Mayıs 2024'e ertelendi:

Hayri Demir, künyesini kaynakçada sunduğum, haberinde şunları yazıyor:

Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi'nde (Mülkiye) 1930'lerden bu yana kutlanarak gelenek haline gelen “İnek Bayramı” tarihinde ikinci kez davalık oldu.

Açılan (yeni) davada, öğrencilerin okuduğu metinde Cumhurbaşkanı'nın ismi zikredilmediği halde savcı “Cumhurbaşkanı kastediliyor” diyerek, aralarında öğrenci ve mezunların da olduğu 10 kişinin iki ayrı suçlamadan cezalandırılmasını talep etti.

Üniversitede yaklaşık 90 yıldır kutlanan ve gelenekselleştiği gibi fakülteyle de özdeşleşen bayram için 2022 yılında yapılan kutlamada, “İnek Duası” okuyan ve “temsili imam” olan öğrenci ve mezunlar ile metnin baskısını yapan matbaacının da aralarında bulunduğu 10 kişi hakkında, “halkın bir kesiminin benimsediği dini değerleri alenen aşağılama” ve “Cumhurbaşkanına hakaret” suçlamasıyla açılan davanın ilk duruşması yapıldı.

Duruşmaya izleyici alınmadı:

Ankara 68. Asliye Ceza Mahkemesi'nde dün (21 Aralık 2023) görülen ilk duruşmada sanıklar Zehra Ceylan, Yaşar Doğan, Taha Dinler, Osman Özbakır, Mert Çakıroğlu, Hüseyin Yeşilpınar, Aleyna Bakır, Fatih Atay, Cansel Yılmaz, Ayyüce Kurtoğlu ve avukatları hazır bulundu.

Duruşmayı, aralarında Siyasal Bilgiler Fakültesi’nde akademisyenlik yapan Baskın Oran gibi akademisyenlerin de bulunduğu çok sayıda kişi izlemek istedi. Fakat duruşma salonunun küçük olması nedeniyle salona sadece sanıklar ve avukatları alındı. İzleyiciler ve sanıkların yakınları duruşma salonuna alınmadı. Avukatların ısrarlı talebi sonrasında sadece Baskın Oran, izleyici olarak, salona alındı.

Geçikmeli başlayan duruşmada ilk olarak kimlik tespiti yapıldı. Öğrencilerin beyanlarına geçilmeden önce söz alan avukat Kerem Altıparmak iddianamede, “cumhurbaşkanına hakaret” suçlaması yönünden bir fiilin ortaya konulmadığını belirterek, sağlıklı savunma yapabilmeleri için müvekkillere yöneltilen hangi fiil ve olgular yönünden “hakaret” suçunun yöneltildiğinin ortaya konulması gerektiğini söyledi.

Daha sonra öğrencilerin ve suçlama konusu yapılan etkinlikten sonra mezun olan isimlerin savunmalarına geçildi. (...)

İlk olarak mizansen olarak yapılan etkinlikte “temsili imam” olup söz konusu metni okuyan Taha Dinler, savunma yaptı.

“Ben iddianamede kendi suçumu netliğe kavuşturmakta zorlandım” diyerek, savunmasına başlayan Dinler, etkinliğin onlarca yıldır süren bir etkinlik olduğunu ve bugüne kadar böylesi bir suçlamaya konu edilmediğine dikkat çekti. Davayla birlikte etkinlik sanki ilk kez yapılıyormuş gibi bir algı yaratıldığını ifade eden Dinler, “İmam tiplemesi, onlarca yıllık bir tiplemedir. Vicdanın sesi olarak lanse ediliyor. Sanki imamla dalga geçiliyor gibi bir algı yaratılmış ancak imam o gün Mülkiye'nin söz sahibi, vicdani sesidir. Herkes de bu nedenle imamın söylediklerine saygı duyar şekilde dinler” ifadelerini kullandı.

Dinler, etkinliğe dair kısa bir görüntünün sosyal medyada yaygınlaştırılması üzerine, üniversiteyle alakası olmayan kişilerce yapılan şikâyet üzerine soruşturmanın açıldığını söyledi.

Dinler, “Yıllardır kitlesel olarak kutlanan İnek Bayramı’nın bugün dava konusu yapılması üzücüdür. Kaldı ki bu dava Gürsel Caddesi trafiğe kapatılarak yapılan ve mahalle halkının da sahiplendiği bir bayramdı” diye konuştu.

Dinler’in savunmasından sonra mahkeme hâkimi, “İnek Bayramı ne için yapılıyor?” diye sordu. Dinler, İnek Bayramı’nın niçin ve nasıl kutlandığına dair anlatımlarda bulundu.

Sanıklardan Mert Çakıroğlu da şikâyetçilerin İnek Bayramı’nı izlemeden şikâyette bulduklarını ifade ederek, etkinliğin iki gün sürmesine rağmen sanki 10 dakika sürmüş gibi dilekçeye konu edildiğini söyledi.

Çakıroğlu, etkinlik sırasında okunan “inek duası” başlıklı metinde, “Cumhurbaşkanı’na hakaret” suçlaması oluşturabilecek bir ifadenin olmadığını belirtti.

Matbaacı Osman Özbakır, kendisinin öğrenciler tarafından getirilen bir metni sadece bastığını, içeriğinden habersiz olduğunu ve suç unsuru olabilecek bir şey görmediğini söyledi.

Savunma yapan diğer sanıklar da İnek Bayramı’nın üniversite ile özdeşleşmiş bir etkinlik olduğunu belirterek, hiciv amaçlı yapılan bu etkinlikte herhangi bir suç unsuru olmadığını söyledi.

Öğrenciler, aynı şekilde yıllardır yapılan etkinlikle ilgili ikinci kez bir davanın açıldığını belirterek, SBF’den mezun olup ülke yönetiminde yer almış kimi isimlerin dahi öğrencilik dönemlerinde bu etkinlikte yer aldığına dikkat çekti.

İddianame kapsamında, “halkın bir kesiminin benimsediği dini değerleri alenen aşağılama” suçlamasının söz konusu olamayacağını belirten öğrenciler, etkinlikte “dua” okuyan “temsili imamın” aksine yüceltildiğini ve saygı duyulması gereken bir önem atfedildiğini söyledi.

Suçlamaları kabul etmeyen öğrenciler, beraatlerini talep etti. Sanıkların beyanlarının ardından avukatları söz aldı.

Avukat Kerem Altıparmak kendisinin de aynı üniversitede akademisyenlik yaptığını anımsatarak, kendi dönemlerinde bu etkinliğin yoğun katılımı ile gerçekleştirildiğini söyledi. Davanın sadece yargılanan öğrencilere açılan bir dava olmadığını belirten Altıparmak, “Bu dava, Mülkiye geleneğinin tamamına açılan bir davadır. Onca yıllık bir etkinliğe ikinci kez bir dava açılmış durumda. Daha önce açılan davada verilen beraat kararlarını, soruşturma dosyasına sunmamıza rağmen iddianamede hiç bahsedilmeyerek bu dava açılmıştır” diye konuştu.

Davanın açılmasına gerekçe şikâyet dilekçelerinin benzerliğine dikkat çeken Altıparmak, dilekçelerde sadece isimlerin değiştiğini ve üniversite ile ilgili olmayıp etkinlikten habersiz kişilerce gönderildiğini söyledi.

Altıparmak, geçmiş dönemlerdeki “temsili imamın” yer aldığı ve üniversite yönetimi başta olmak üzere kamuoyunca da tanınan isimlerin kutlamalarda bulunduğu fotoğrafları gösterdi.

“Onca yıldır olmayan suçlama, 2022 yılında da mı ‘suç’ olmaya başladı?” diye soran Altıparmak, Cumhurbaşkanı’nın doğrudan hedef alınarak sarf edilen ifadelerin olmadığını ve bu nedenle atılı suçlamanın unsurlarının da oluşmadığını söyledi.

Dosyada müşteki konumunda yer alan Cumhurbaşkanı'nın avukatları ise “Sayın Cumhurbaşkanımızın menfaatlerini korumak adına buradayız” diyerek katılma talebinde bulundu.

Beyanların ardından sanıkların savunmalarının yazılı döküm olarak hazırlanması için dosyanın bilirkişiye gönderilmesine karar verildi.

Yurtdışında öğrenimlerine devam eden bazı öğrencilerin duruşmalardan veraste tutulması talebini kabul eden mahkeme, eksik hususların giderilmesi için duruşmayı, 14 Mayıs 2024 günü, saat 13:30'a ertelendi.

NİSAN VE MAYIS 2024'TE

SBF 2023-2024 Akademik Takvimi'ne göre (www.politicis.ankara.edu.tr) 2024'te İnek Bayramı 4 Mayıs cumartesi ile 5 Mayıs pazar günleri düzenlenecek.

Ancak Fakülte Dekanlığı bizzat saptadığı kuralları öğrencilere dayatıyor, bayram süresince nelerin yapılacağını nelerin yapılamayacağını bizzat saptıyor, bunların aynen uygulanmasını emrediyor ve geleneksel bayramı sıradan bir hafta sonu eğlencesine veya yıl sonu müsamesesine çevirmek istiyor gibi.

Bu gelişmeleri ve İnek Bayramı'nın ayrılmaz parçası Kazgan'ın yaratıcılarının, diğer öğrencilerle birlikte Dekanlığın dayatmacı otoriterliğini, illegal yasaklayıcılığını, kendine göre bir programı kabul ettirmek arzusunu nasıl protesto ettiğini, 19 Nisan 2024 tarihli Evrensel gazetesinde ve daha sonra sendika.org sitesinde "Kazgan: İnek Bayramı 18 temsilcinin değil, tüm tüllabındır" başlığıyla sunulduğu gibi, aktarıyorum:

"Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Dekanlığı, SBF'nin geleneksel İnek Bayramı kutlamalarına dair, kortej oluşturulmaması, inek duası okunmaması gibi bazı kararlar aldığını duyurdu.

Alınan karara tepki gösteren SBF öğrencilerinin yılda bir çıkardığı mizah dergisi (veya geçmişteki yaratıcılarının deyişle "izah" dergisi. MŞG) Kazgan, sosyal medya hesabından şu açıklamaları yaptı:

İnek Bayramı dekanlık tarafından düzenlenebilecek veya tüllabın (öğrencilerin. MŞG) kararından bağımsız olarak sadece bölüm fermanlarının temsilcileri ve Festival Komitesi'nin inisiyatifine bırakılacak bir bayram değildir. İnek Bayramı yalnızca 18 temsilcinin geleneği değil tüm tüllabındır” dedi.

Açıklamada şunlara da yer verildi:

“4-5 Mayıs'ta gerçekleştirilecek olan İnek Bayramı'na ilişkin dekanlık tarafından alınan diğer bazı kararlar şunlardır:

İnek duasının ve çamurun yasaklanması, kortejin yasaklanması, Aziz Köklü'nün ("Büyük Anfi"nin) bayram sırasında açılmaması...

Şu an gelinen noktada İnek Bayramı'nın içi dekanlık tarafından boşaltılmaya çalışılmaktadır.

İnek Bayramı'nın önemli bir bileşeni olan Kazgan, yönetim tarafından hiçbir şekilde tanınmamaktadır. Fakülte'nin yedi bölümünün temsilcilerinin toplantısından çıkan karara göre, Fakülte'nin Politika ve Ekonomi bölümü temsilcileri dışında kalan diğer temsilciler Kazgan'ın hesaba katılmadığını ve sadece fermanlarının okunduğu bir bayram senaryosunu kabul etmişlerdir.

Ancak Kazgan olarak böylesi bir kutlamaya bir İnek Bayramı yapılmış havası verilmesinin yeri olmadığını biliyor ve alınan kararları kabul etmiyoruz.

İnek Bayramı dekanlık tarafından düzenlenebilecek veya tüllabın kararından bağımsız olarak sadece ferman temsilcileri ve Festival Komitesi'nin inisiyatifine bırakılacak bir bayram değildir. İnek Bayramı yalnızca 18 temsilcinin geleneği değil tüm tüllabındır.”

Kazgan'ın sosyal medyadan yaptığı açıklamaya çok sayıda öğrenci ve mezun da destek verdi.

Bu aşamada 4 ve 5 Mayıs 2024'te İnek Bayramı'nın nasıl kutlanacağını merakla bekliyoruz.

Kazanan

SUÇ ORTAĞI ARIYORUZ

- *Göz rengi kahverengi mavi, yeşil ya da ela renklerinden en az biri olan
- *Tercihen komik
- *Herhangi etik, ahlak ve değer yargısı taşımayan
- *Profesyonel işsiz olabilmek için lisans eğitimi alan

- *En az 1 serum, nargile ya da havalimanı storysi atmış
- *En az 1 seçim sandığında oy kullanmış (sınıf başkanlığı dahil)
- *Bel inceltirken arka fonu kaydırmayan
- *Fakültede %0, %30, ya da %100 İngilizce eğitimi (3 kişi) almakta olan

ÖDÜL

YER: 118 NO'LU SINIF
TARİH: 4 EKİM 2019 CUMA
SAAT: 17:30

ÇARE

İnek Bayramı'nın tarihi içinde 1930'ların sonundan günümüze, adı bayram veya şenlik olsun, iki eğilim birarada yaşadı. Yaşıyor:

İlki başından beri karnavalsal bir eğilim, aynı zamanda ciddiyetiyle, kendini gösterdi. Ve göstermeyi sürdürüyor. İşin ciddi yönü de inkar edilmiyor: Güldürü, hiciv, şakalar, çamurlar ve diğer unsurlarıyla.

Ülkenin, kentin, başkent, üniversitelerin, öğretim üyelerinin, öğrencilerin, üniversitemizin, ülkemizin içinde bulunduğu bölgenin, giderek dünyanın dertleri de unutulmuyor. Özellikle fermanlarda.

İnek Bayramı o zaman gündemi inkar etmeyen ciddi bir kültür ve sanat şenliği ve eleştiri merkezi, daha çok muhalif tarafından, niteliklerini de kazanıyor.

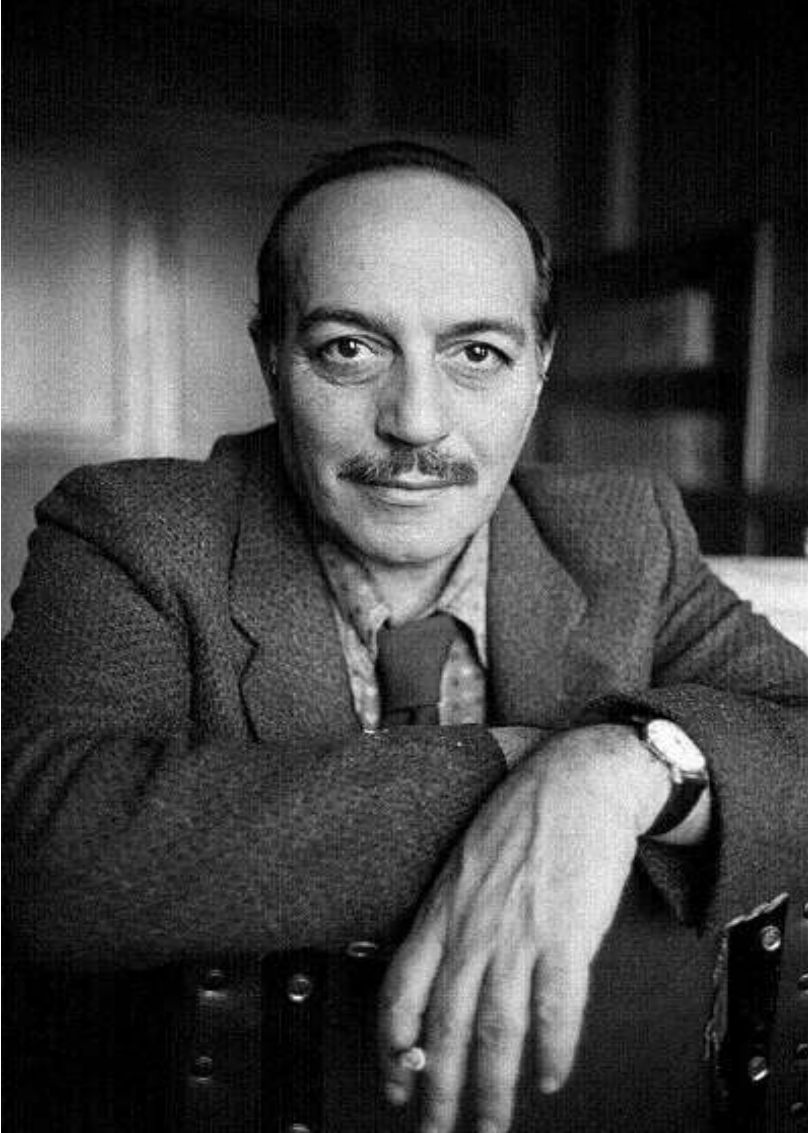
İkinci eğilim kültür, sanat, kaliteli güldürü ve hakiki spor ile kendini gösteriyor:

Kültürel ve sanatsal yaklaşım hem çamurlarda ve fermanlarda ortaya çıkıyor. Hem de İnek Bayramı'nın ayrılmaz parçası ve Bayram'ın değişik faaliyetlerine katkısıyla Kazgan'da.

Kazgan kimi kez Bayram değişik nedenlerle kutlanamazken bile yayını sürdürdü. On-line olarak ta sunuldu. Kazgan'ın önünü kesmek nâ-mümkün: Kazgan takım değiştiriyor ama gençliğinden hiçbir şey, evet hiçbir şey kaybetmeden mizah, hiciv, harikatür ya da karikatür, şiir, miir, hikaye, mikaye ne bulursa yeşertiyor.

Kazgan yaratıcı öncülleri arasında Cemal Süreya'yı es geçmiyor: Kazgan'ın 1950'lerdeki lokomotifi Cemasef unutulamaz: Şiirleri ve

yönelimleriyle. Ece Ayhan'a da yer açalım. Sezai Karakoç ve İsmet Özel de takılıyor. Birakın takılsınlar.

CEMAL SÜREYA, İKİ y İLE YAZMAYIN SAKIN

Kazgan takımına yedek oyuncu olarak girmek, olgunlaşmak ve saati gelince oynamak isteyenlere Kazgan TV nam kanalı, tam bağımsız, hakikaten özgür ve serbest ve yaratıcı kanalı kesintisiz bir ihtilal ürünüymüş gibi okumalarını tavsiye ederim. Ücretsizdir. Çamur kabul edilir. Türkü ve şarkı da. Maraş işi dondurma da. Antep işi baklava da. Adana ve Urfa işi kebablar da.

Kaçırmayınız, Kazgan TV kanalına bir göz atınız. İnek Bayramı'nın yakın geçmişi ve bugünü hakkında binbir şey öğreneceksiniz.

Kazgan ruhu Ankara'da özgürce dolaşüyor. Bilhassa Cebeci'de. Bu ruh Kurtuluş'a, Kızılay'a kadar gider. Dönmez.

Kazgan çizgileri şıktır. Çekicidir. Yaratıcıdır. Yaratıcıları mütevazidir.

Kazgan yemekten önce, yemek sırasında, yemek sonrasında iki çorba kaşığı alınmalı.

Kazgan'da epey orijinal eserlere rastlamak mümkün. Mülkiye camiası öteden beri bilim kadını ve erkeği, şair, yazar, çizer, harikatürist, sporcu, ressam, sanatçı, sinemacı... çıkarmıştır. İhmal edilmemeleri gereken.

Cahit Kayra'yı burada özel olarak anmak isterim. Kadın ve erkek öğretim üyelerini saymıyorum, içlerinde son derece başarılı olanları biliniyor. Saymalı mı? Saymamalı mı?

Öğretim üyelerinden ve mezunlarından ülke yönetiminde idari mekanizmalarda ve siyasi makamlarda rol oynayanlar az değil. Bu bir tesadüf de değil: Mülkiye'nin kuruluş amacı budur: Devlete devlet adamı yetiştirmek: Cumhuriyetçi, laik, inkılapçı, ilerici, modern...

Bunun için Okul İstanbul'dan Ankara'ya taşınmıştır. Veya Okul'un Ankara'ya taşınmasındaki nedenlerden biri de budur: Öğrenciler

iktidar sahiplerine, siyasi odaklara, ülke kaderinin tayin edildiği merkezlere yakın olsunlar diye.

Ankara'da gördüklerini ve yaşadıklarını, cumhuriyetçiliği, laikliği, ilericiliği mezun olunca tayin edilecekleri kasaba, kent ve bölgelere de götürsünler diye.

Dahası da var: Cumhuriyet'in ilanından beri İstanbul'da mekteb öğretmenlerinden birçoğunun Cumhuriyet'e sıcak bakmadıkları biliniyordu. Öğrencilerin Ankara'ya getirilip, bu tür öğretmenlerin etkisinden kurtarılmaları arzulanıyordu. Nitekim Ankara'ya taşınma söz konusu olunca birçok öğretmen, içlerinde en ünlü olanlar da dahil, öğretmenlikten istifa etti. Kimi Avrupa'ya gitti. Sığındı mı demeli?

Mülkiye Ankara'daki ilk aylarında, ilk yıllarında yeterli sayıda öğretmene sahip olmaması sonucu epey zorlandı. Okul genel müdürler, bakanlar, milletvekilleri ile öğretmensizlik sorununu çözmeye çalıştı. Konularında uzman bile olsalar dışarıdan gelip ders veren hocalar dersi bitince Okul'u terk ediyordu, asıl işine dönüyordu, öğrencilere birkaç yönlü ilişki kurma olanağı verilemiyordu.

Öğretmen eksikliği her yönden duyumsanıyordu. Ankara'da ilk mezun olanlardan birkaçının doktoralarını yapmaları için hemen Avrupa ülkelerine gönderilmeleri, eksikliği bir an önce gidermeye yönelikti.

Kazgan

I WANT YOU
FOR THE KAZGAN ARMY
EKİP ARKADAŞI ARIYORUZ

- Sene boyu Adliye'ye git-gel yapabilecek-
- Dedikodu toplama ve yayma hususlarında maharetli-
- Şekeri patlamak için değil ezmek için kullanabilecek-
- Ucuz işgücüne kolaylıkla eklenilebilecek-
- Herhangi bir dilde okuma ve yazmayı soyut tartışma düzeyinde bilen-
- Kısık ateşte kazan kaynatmasını bilen-

7 EKİM 2022 18:00 MÜLKİYE KÜLTÜR MERKEZİ

KAZGAN ORDUSU ÖRGÜTLENİYOR! ÇOK GARİP1

Bu yüzden Mekteb hakiki bir fakülteye dönüşmek için birkaç yıl bekledi. Ama Cumhuriyet, laiklik, ilericilik, modernlik karşıtı öğrenci yetiştirmesi büyük ölçüde önlendi. İnek Bayramı tartışmalarında bu noktayı unutmamalıyız sanıyorum. Şimdi İlber kalkar, “Kimsenin unuttuğu yok, sen kendi işine bak!” diyebilir. İlber budur. Sözünü sakınmaz, işte bir örnek daha:

İstanbul'daki öğretmenlerin Cumhuriyet'e sıcak bakmadıklarını değerli sınıf arkadaşım, iyi tarihçi İlber Ortaylı'dan aktarıyorum. Damıtılmış bilgilerinden seçerek sunduğu bu gerçek herkes tarafından bilinmeyebilir. Bir söyleşisinden not ettim. (Taşansu Türker ile televizyondaki bir söyleşisinden olabilir. Belki de Can Dündar ile söyleşisinden. İkisinin de künyesi Kaynakçada.)

İlber aynı zamanda İnek Bayramı'nın, düzenleyicilerinin, en iyi Mülkiye öğrencilerinin özünde aradığı, varolmasını arzuladığı çok yönlü öğrenci örneklerinden biri, belki en ilginç olarak da değerlendirilebilir:

İlber anadan doğma çok dilliydi. İlber'e hangi dilleri biliyorsun yerine, bilmediğin dil var mı diye sorulmalı. Yaşamında çok yönlüydü: 1960'lı yılların ikinci yarısında SBF'de öğrenciyken DTCF'e de devam ediyordu. SBF Tiyatro Kolu'nun temel direklerinden biriydi. Aynı zamanda günlük gazetelere tiyatro ve müzik konularında makaleler döktürüyordu: Kısa ve öz ve şaşırtıcı. Bu böyle sürdü. Sürüyor.

Mülkiye'nin tarihi 1859'da veya 1877'de başlatılıyor. Hangi tarihi alırsak alalım Mekteb-i Mülkiye Türkiye'nin yükseköğrenim kurumları içinde en eskilerden biridir, belki en eskisidir. Gelenekleri ve kurumlaşmış faaliyetleri en köklü Okul'dur. Ankara

Üniversitesi'nden de eskidir. İktidarların kısılandığı, sınırlamak istediği bir durum:

Bir örnek olarak Adnan Menderes'i vereyim: Menderes Başbakan olarak Mayıs 1950'den Mayıs 1960'a kesintisiz ve hırçın bir biçimde Mülkiye ile uğraştı. Hatta 2 Mayıs 1960'daki konuşmasında SBF'yi kapatmaktan, öğrencilerini Konya'da kurulacak bir Hukuk Fakültesi'ne göndermekten/sürmekten ve sonra da SBF'nin 1930'ların başında özel olarak inşa edilen binasını yıktırmaktan, yok ettirmekten söz etti. Böylece SBF'den hiçbir iz bırakılmayacaktı. Tüyleri diken diken eden bir laf. Başbakanın gelince daha beter sarsan. Askeri darbeye yol açan kim? Menderes'in yıktırmaya, yok etmeye vakti yetmedi. 27 Mayıs 1960'da, bir aydan beri süren öğrenci gösterilerinin peşinden gelen askeri darbeye iktidardan düşürüldü.

2010'lardan sonra bugünkü iktidarın SBF'yi hedef seçmesi geçmiş i anımsatıyor. Bugünkü iktidarın bir darbeye kurban olmasını kimse istemez, eminim. İktidarın sürekli bir şekilde SBF ile uğraşması ise iyi bir şey değil. Hiç hayra alamet değil.

Son yıllarda iktidarın SBF'nin yanına ODTÜ (Orta Dođu Teknik Üniversitesi) ile Boğaziçi Üniversitesi'ni de koyduğunu göz ardı etmeyelim.

Bir yerde bu hırçınlaşmada, öğrencilere ve öğretim üyelerine ve öğretim kurumlarına karşı illegal tavır, davranış, tutum, yasaklama ve hatta cezalandırma eylemlerinde, Gezi protestosunun rövanşını almak arzusu da kendini ele veriyor.

İktidarlar ülkelerini illegal kararlar ve eylemlerle yürütemez. Yürütmemeliler. Yürütmemeleri öteden beri tavsiye ediliyor. Benim de naçizane arzum budur:

Önce iktidar, cumhurbaşkanı, hükümeti, bakanları ve küçük büyük bütün yöneticileri yasalara uymalı. Öğrencilerin gelenekselmiş şenliğini, bayramını, eylemlerini olmayacak ve olmayan bahanelerle yasaklamaktan, sınırlamaktan vazgeçmeli.

SBF öğrencisi yasalar içinde bu ülkeyi, köyü, kasabası, kenti ile yönetmek için okuyor. Onca hukuk kitabı boşuna taşınmıyor. Örneğin hiçbir öğrencimiz Cumhurbaşkanı'na hakaret edecek kadar cahil değil. Hiçbir öğrencimiz kimsenin inançlarına kötü söz söylemez.

Çocuklarımızı ve torunlarımızı rahat bırakmalıyız.

Çocuklarımız ve torunlarımız da iktidardan başka şey istemiyor: Ne inek, ne otomobil, ne otobüs, ne metro, ne tramvay, ne tren, ne uçak.

Öğrencilerin arzuları mütevazı ve mümkün, işte birkaçı.

Okul bünyesinde 1930'lardan beri düzenlenen bayramı yeni katkılarla, örneğin videolarla, kısa filmlerle, belgeseller ile, kaliteli söyleşilerle, düzeyli tartışmalarla, vb., sürdürmek. Başka bir şey istemiyor çocuklarımız, torunlarımız. Öğrencilerimiz.

Yaratıcılıklarına bir örnek olarak, yine kökleri 1930'lara kadar uzayan, Cahit Kayra'nın ilk "mesul müdürü" olduğu Kazgan dergisini de vermek isterim. Çizgiler, öyküler, takımlar, çalılar, çamurlar ve dahası harika. Yılda bir, sadece bin veya iki bin kadar üretilen böylesine harika bir dergiye nasıl kıyılabilir? Sahip çıkmamız, yardımcı olmamız gerekirken.

Evet yineliyorum: Kazgan'ı desteklemeliyiz. Son derece yetenekli, yaratıcı çocuklarımızı, torunlarımızı teşvik etmeliyiz.

Bir fakültede yıllık olarak düzenlenen şenlik yasaklanmayı değil desteklenmeyi hak ediyor.

Bir fakültede yılda bir yayınlanan bir dergi toplatılmayı değil okunmayı ister. Desteğimizi bekler. İşte tam zamanıdır:

Yeniden ve yeniden Kazgan'ı desteklemeye davet ediyorum. Ücretsizdir. Çamur kabul edilir. Türkü ve şarkı da.

Öğrenciler arasında birlik, bütünlük, dayanışma elele kolkola yürüyerek, ortaklaşa yaratarak, işleri imece usulü kotararak yaratılabilir. Yaratılıyor da.

Yönetimle sorunlar yöneticilerin Mülkiye ruhundan esinlenmeleri, ısrarla, inatla geçmiş i silmek istemelerini bir kenara bırakmaları sonucunda çözümlenebilir.

Kararlar öğrencilerle, temsilcileriyle birlikte ortaklaşa alınmalı, ortaklaşa uygulanmalı.

Yönetim öğrencilerini korumak zorundadır. Gösterilerde beğenilmeyen bir eylemde salonu terketmek yöneticiye yakışmaz.

Yöneticiler zaman içinde ve çok geç olmadan iktidar partisinin emrindeki temsilci rolünü terketmeliler.

İktidarlar gidici, öğrenciler kalıcıdır. Bir fakülteyi fakülte yapan yaratıcı, uyanık, çok yönlü, cesur, hoşgörü sahibi öğrencilerdir. İsimleri değişebilir ama öğrenci kendisinden öncekileri ve onların yaptıklarını, yarattıklarını unutmaz. Geçmişini bilir. Aynısını veya daha iyisini yapmaya çalışır. Mülkiye geleneği deyip te geçemeyiz. 1859'dan bugüne kaç yıl oldu? Bir yüzyılı geçtiği açık. Yetmez mi? Daha ne istiyorsunuz? Böyle bir gelenekle övünmek yerine dövünmek veya dövmeye kalkmak yakışıyor mu kardeşler?

Barışçıl, sevimli, ağlatmayan, güldüren, düşündüren, eğlendiren bir İnek Bayramı konusunda birkaç önerimi daha, yineleme pahasına, burada aktarmak istiyorum:

İnek Bayramı süresince derslerin aksatılmamasına özellikle dikkat edilmeli.

Bayram'da yer alan uğraşlardan izleyicisinin ve katılımın çok olacağı tahmin edilenlerin ders saatleri dışında gerçekleştirilmesine özel bir önem verilmeli.

Şenlik süresince daha geniş kitleler halinde bir araya gelme olanağı bulan öğrencilerimiz yanı sıra öğretim üyeleri, personel, mezunlar, öğrenci aileleri ve semt halkından oluşan canlı ve neşeli kitle Mülkiye ailesinin genişliğini ve gücünü sergilemeli. Yasaklar ve sınırlamalarla bu fırsat kaçırılmamalı.

İnek Bayramı'nın iyi koşullarda kutlanması sayesinde Mülkiye'de öğrenci, öğretim üyeleri ve personel arasındaki tanışma ve kaynaşma bir kat daha artacaktır. Buna da özen gösterilmeli.

Öğrencilerimiz, böylece kendi aralarındaki ve fakülteye, öğretim üyelerine, personele karşı yabancılaşmayı geniş ölçüde gidermiş; hoşgörü ve anlayış alanlarını genişletmiş olacaktırlar.

Böylece İnek Bayramı'nın amacına ulaştığını, ulaşacağını söyleyebiliriz.

Bayram sırasındaki ve sonrasındaki önemli yararlarından biri de ülkemizin şiddetle gereksinme duyduğu toplumsal barışa, kültür, sanat, güldürü ve spor içinde katkı yapılacak olmasıdır. Bugünkü sorunlarımıza yeni sorunlar eklenmesi değil.

MERDİVENLİ SALONDA FERMAN OKUNUYOR: HAZIR MIYIZ?

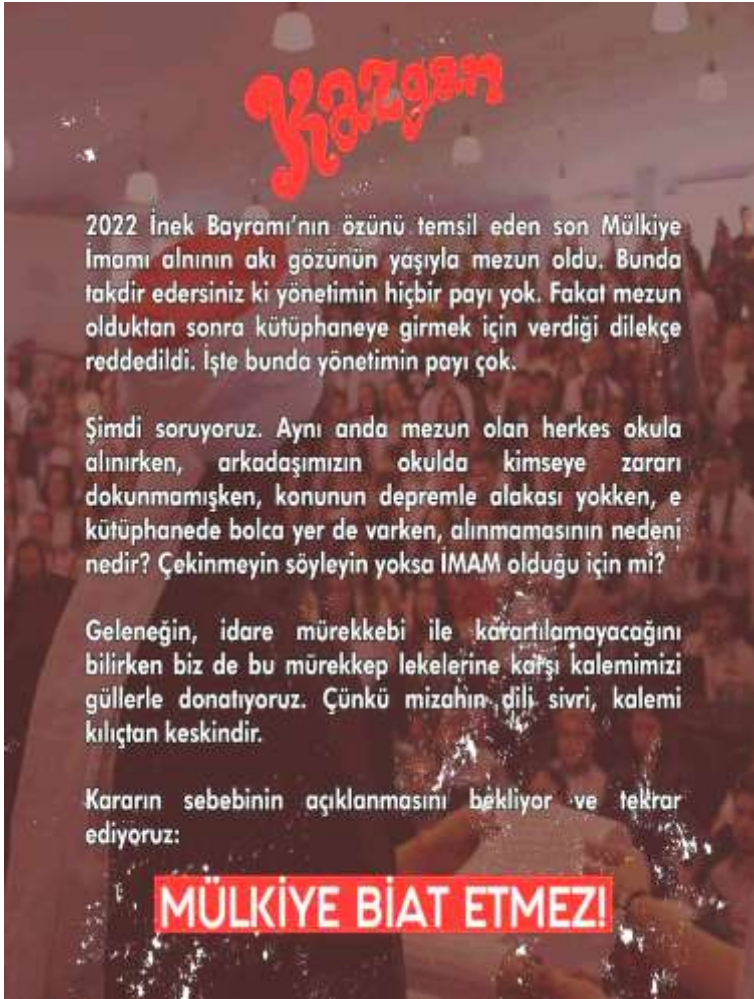
Dileğimiz, 2024'te ve gelecek yıllarda barışçıl bir hava içinde ve daha canlı, daha zengin, İnek Bayram'larının gerçekleştirilmesi; bu tür şenliklerin Ankara Üniversitesi düzeyinde, hatta giderek Ankara'daki ve Türkiye'deki üniversitelerarası düzeyde örgütlenmesi; böylece, yükseköğrenim gençliği arasında ülke boyutunda tanışma ve kaynaşmanın sağlanması, toplumsal barışa katkıda bulunulmasıdır.

KAYNAKÇA

- Cengiz Aslantepe; Mekteb-i Mülkiye'den Siyasal Bilgiler Fakültesi'ne 1859-2009, 150 yılın tanıklığı, Bilgiler, belgeler, görüşler, Koleksiyoncular Derneği, 2009.
- M. Baskıcı: “Mekteb-i Mülkiye’den Siyasal Bilgiler Fakültesi’ne 150 Yılın Kronolojisi”, Mülkiye Dergisi, 8 Şubat 2014, Cilt 33, Sayı: 265, s. 249-76. Yazarın şu çalışmaları da anılmalı:
- “Mekteb-i Mülkiye'den Siyasal Bilgiler Fakültesi'ne”, www.politicis.ankara.edu.tr.
- “Mekteb-i Mülkiye Kronoloji,” pdf, 6 Nisan 2024'te gördüm. Bir göz attım: Yararlı bir çalışma, Aralık 2009'a kadar geliyor. Sürmeli.
- Birgün.net: “80 yıllık gelenek İnek Bayramı resmen yasaklandı”, 3 Mayıs 2017.
- Çetin Çetiner: “Mülkiye ruhuyla adım adım Anadolu”, Görünüm Dergisi, Sayı: 8, s. 5.
- Hayri Demir: "İnek Bayramı'na 90 yıllık tarihinde ikinci dava", Medya ve Hukuk Çalışmaları Derneği, www.mlsa.turkey.com, 22 Aralık 2023.
- Can DüNDAR: Mülkiye Belgeseli, 2022, videodan izlenebilir. Dört bölüm, yaklaşık üç saat.
- Berhat Erhan: “Dosya: İnek Bayramı”, Youtube'da, 5:14 dakika.
- Evrensel (imzasız haber-makale): “Bir Mülkiye geleneği: İnek bayramı”, 18 Mayıs 2022.
- Evrensel (imzasız haber): "Kazgan: İnek Bayramı 18 temsilcinin değil, tüm tüllabındır”, 19 Nisan 2024.
- M. Şehmus Güzel “Mülkiye'de 'İnek Bayram' ”, Mülkiyeliler Birliği Dergisi, 1982, Sayı: 4-5, s. 209-215. Daha sonra Mülkiye Dergisi'nin Kasım-Aralık 2002 tarihli 237. sayısında yayınlanmıştır. Birkaç sitede kısmen sunulmuştur.
- M. Şehmus Güzel: YÖK Dosyası, Giriş, Kasım 2021, ekitap, ekitap.ayorum.com sitemizde karşılıksız sunuluyor.

- Hümeyra Hannariçi: “Nerede o eski bayramlar: İnek Bayramı yasağı”, Evrensel gazetesi, 21 Haziran 2023.
- Selçuk İldem: “Siyasal Bilgiler Okulu ders sonu geleneği”, Ulus gazetesi, 13 Mayıs 1949, sekizinci sayfada, siyah beyaz sekiz fotoyla donatılmış.
- Pınar Karataş: “Mülkiye'de İnek Bayramı: Ritüel nitelikleri ve mülkiyeli kimliğinin oluşmasındaki rolü”, www.millifolklor.com, s. 229-246.
- “Kazgan Nedir?”, Kazgan 2012'yi tanıtmaya yönelik “acaip, garip, hem gerçeküstü, hem gerçekaltı bir yaratık”, bir video, hayret bişşey: Ahmet Makal'ın ve öğrencilerin tanıklığına inanıp inanmamak okuyucuya pardon izleyiciye kalıyor. Kolay gelsin.
- Bilsay Kuruç, Serdar Şahinkaya, Zeynep Nas: “Bugün İnek Bayramı ve 1960'ın Baharında Mülkiye”, 11 Mayıs 2023'te gerçekleştirilmiş olan video bir buçuk saat sürüyor. Bilsay Kuruç son dakikalarda konuşuyor, Mülkiye kimliği konusunda kalıcı ve sıkı bir analiz yapıyor. Haberiniz olsun.
- Ali Emre Mazlumoğlu: Ali Çolak ile söyleşi, medyascope.tv, Mayıs 2007, 14 dakika.
- Temurhan Öztürk: Ankara'nın Mülkiyesi, Mülkiyeliler Birliği Vakfı Yayınları, 2007, Ankara.
- Ebru Purtaş, Esen Nur Daş Özel, Mehmet Daldal: “Mizah kuramları çerçevesinde İnek Bayramı ve Kazgan”, Milli Folklor, 19 Mart 2024, Cilt: 18, Sayı: 141, s. 103-114
- Bahri Savcı ile söyleşi: Görünüm Dergisi, Sayı: 6, s. 11.
- Taşansu Türker: “Tarih Keyfi” programında İlber Ortaylı ve diğer davetlisiyle, BloombergiHT, videodan izledim, yapılış tarihini maalesef not edemedim.
- Değişik ve türlü çeşitli şu kaynaklardan da yararlandım:
 - Kazgan TV
 - FES-KOM sitesi ve sunuları: www.festivalkomitesi.com.
 - www.mülkiye.org.tr
 - www.politics.ankara.edu.tr
 - www.mlsaturkey.com

- Youtube'ün cömert videoları
- [https// artigercek.com](https://artigercek.com)
- Belli birkaç dönem ve tarihler için, 1930'ların ve 1940'ların şu gazetelerinden yararlandım: Ulus, Cumhuriyet, Kurun (22 Kasım 1934'ten itibaren Vakit gazetesi yerine yayına başladı), Tan, Son Posta, Haber, Türk Dili...

M. ŞEHMUS GÜZEL

İN EK BAYRAMI

ekitap.ayorum.com